

Šola za ravnatelje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

XXVI. STROKOVNO SREČANJE
RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV VRTCEV

Kompetence za vodenje v spremenjenih razmerah

Gradivo za udeležence

12. in 13. oktober 2020

XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV VRTCEV: Kompetence za vodenje v spremenjenih razmerah

Gradivo za udeležence

Uredila: Petra Weissbacher

Založila: Šola za ravnateljce

Odgovorna oseba: dr. Vladimir Korošec

Oblikovanje: Face d.o.o.

Ljubljana, 2020

©2020 Šola za ravnateljce

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Srečanje je pripravljeno v okviru projekta.

Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

PROGRAMSKI ODBOR

predstavniki Ministrstva za izobraževanje znanost in šport:

Damir Orehovec, državni sekretar,

Anton Baloh, generalni direktor Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo,

Vida Starič Holobar, vodja Sektorja za predšolsko vzgojo,

Miha Lovšin, vodja Sektorja za razvoj kadrov v šolstvu

predstavniki Šole za ravnatelje:

Vladimir Korošec, direktor

Vlasta Poličnik

Katja Arzenšek Konjajeva

Anja Sagadin Bedrač

Petra Weissbacher

predstavnica Združenja ravnateljev vrtcev Slovenije:

Romana Epih, predsednica

predstavnica Skupnosti vrtcev Slovenije:

Janja Bogataj, predsednica

Za sodelovanje pri izvedbi srečanja se zahvaljujemo **Davidu Vrtinu**, **Mitji Čuferju** in **Simonu Dražiču** iz Arnesa.

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMENJENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV
Gradivo za udeležence

KAZALO

Program srečanja	3
Plenarna predavanja	6
Kratka predstavitev	14
Delavnica	16
Kulturno-umetnostna vzgoja	24

PROGRAM SREČANJA

Ponedeljek, 12. oktober 2020

9.00–10.00	Uvodni pozdrav in nagovor	dr. Simona Kustec, ministrica za izobraževanje, znanost in šport, dr. Vladimir Korošec, Šola za ravnatelje
	Aktualne informacije in usmeritve Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport	
	Zakon o obravnavi otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v vzgoji in izobraževanju	mag. Polona Šoln Vrbinc, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
	Kaj lahko ravnatelji (še) naredijo za varno in spodbudno učno okolje v slovenskih vrtcih in šolah - izsledki mednarodnih raziskav	dr. Mojca Štraus, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
	Podjetnost in karierni razvoj	Maja Krušič Šega, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
	Krajši program vrtca kot način vključevanja otrok iz ranljivih okolij v program predšolske vzgoje	Irena Robič, Vrtec Kočevje
10.00–10.15	Odmor	
10.15–11.15	Kaj se bomo naučili od pandemije?	dr. Renata Salecl, Inštitut za kriminologijo, Pravna fakulteta v Ljubljani
11.15–11.30	Odmor	
11.30–12.15	Ukrepanje za zamejevanje širjenja okužbe s koronavirusom	Polonca Truden Dobrin, Nacionalni inštitut za javno zdravje
12.30–13.30	Delavnice	
	Karierni in profesionalni razvoj ravnateljev in strokovnih delavcev v trenutku časa	dr. Tatjana Ažman in dr. Mihaela Zavašnik, Šola za ravnatelje
	Izzivi in dejstva novega Zakona o inšpekciji za šolstvo in šport	dr. Simon Slokan in mag. Mateja Kozlevčar, Inšpektorat RS za šolstvo in šport, moderator mag. Katja Arzenšek Konjajeva, Šola za ravnatelje
	Aktualna izhodišča za uvajanje informacijsko komunikacijske tehnologije v vrtce	Nives Zore, dr. Nataša Potočnik, Romana Košutnik, Zavod RS za šolstvo

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV**

Gradivo za udeležence

Torek, 13. oktober 2020

9.00–10.30	Kdaj je izobraževanje, ki teče na daljavo, res izobraževanje	dr. Marko Radovan, Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani
	Sporazumevanje na blizu in na daleč (komunikacija v kraljestvu črne korone)	dr. Zdravko Župančič, Šola retorike
10.30–10.45	Odmor	
10.45–11.45	Ponovitev delavnic	
11.45–12.00	Odmor	
12.00–13.30	Predstavitev aktivnosti Direktorata za predšolsko vzgojo in osnovno šolstvo, Sektorja za predšolsko vzgojo	Damir Orehovec, državni sekretar, Anton Baloh, direktor direktorata in Vida Starič Holobar, vodja sektorja
	Brez kulture ne gre!	mag. Martina Peštaj, Radiotelevizija Slovenija (v sodelovanju z Ministrstvom za kulturo)
	Možne oblike pomoči otrokom v vrtcu pred usmerjanjem	dr. Milena Košak Babuder, Pedagoška fakulteta, Univerza v Ljubljani

Tehnološkemu razvoju, ki smo mu priča v svetu se niti v izobraževanju ne moremo izogniti. Nekateri avtorji menijo, da je glavna vloga sodobnega izobraževanja razvijanje tistih znanj in spretnosti, ki v prihodnosti ne bodo nadomestljivi z algoritmi ali roboti. Joseph Aoun (2017) kot ključne izpostavi: kreativnost, kritično mišljenje, nove pismenosti (npr. digitalno), multikulturnost in podjetnost. Ob tem se moramo seveda vprašati ali so obstoječi načini poučevanja dovolj dobri za doseganje teh spretnosti, ali bi jih bilo potrebno spremeniti in na kakšen način. Danes se veliko strokovnjakov sklicuje na IKT kot na tisti dejavnik, ki mora postati sestavni del sodobnega poučevanja. Poudariti pa je treba, da samo uvajanje tehnologije, brez ustreznega tehničnega in didaktičnega znanja učiteljev in vzgojiteljev, ni dovolj. Uporaba tehnologije v izobraževanju tako nikoli ni neko »čudežno zdravilo«, ki bo rešilo probleme našega šolstva, ampak jih ob neustrezni uporabi lahko celo poveča. Predstavili bomo primere uspešnih in tudi manj uspešnih vpeljav sodobne IKT v pouk ter odgovarjali na vprašanje, kdaj resnično lahko govorimo o izobraževanju na daljavo.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

- človek – najmočnejša figura na spletnih šahovnicah
- izbira prave poti za sporočilo – najhitrejša pot do cilja
- radost in voljnost sporazumevanja, opogumljanje in oživiljanje onemoglih
- elektronska pošta – odskočna deska ali pogrezanje v živi pesek
- spletni prijazni bonton in nepotrebni protokol
- kamera vidi vse in mikrofoni vse sliši
- zavrnitev rokovanja – posebna ljubeznivost
- vodenje spletnega srečanja ni krmiljenje vesoljske ladje
- prava mera med vznesenostjo in zamorjenostjo
- humor, ta čudežni deček s čarobno paličico
- kratke zgodbe o spletnem sestankovanju
- strah pred govorcem, zadrege in nelagodja
- enakovrednost med vsemi – izhodišče za zmago v čustvenih vojnah
- sproščeno in preprosto – najbolj zaželeni dvojčici v teh časih

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and extend across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Tudi vrtec lahko pri otrocih že zelo zgodaj prepozna rizične znake za pojav primanjkljajev, ovir oz. motenj, oz. znake, ki so posledica socialnih in ekonomskih dejavnikov, ki negativno vplivajo na otrokov kognitivni razvoj in posledično na vstop v šolo. Z učinkovitimi sistemskimi rešitvami, kot je tristopenjski model »odziv na obravnavo«, lahko vzgojitelji in strokovni delavci v vrtcu s pravočasnim in zgodnjim ukrepanjem prispevajo k preprečevanju ali vsaj zmanjševanju kasnejših šolskih neuspehov, s tem pa izvajajo tudi pomoč in podpora v sklopu sistemske zgodnje obravnave.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

KRATKA PREDSTAVITEV

Irena Robič, ravnateljica Vrtca Kočevje

KRAJŠI PROGRAM VRTCA KOT NAČIN VKLJUČEVANJA OTROK IZ RANLJIVIH OKOLIJ V PROGRAM PREDŠOLSKE VZGOJE

Vključevanje ranljivih skupin v predšolsko vzgojo je že leta izziv ne samo za lokalne skupnosti in okolja, v katerem te družine bivajo, ampak naloga javne institucionalne predšolske vzgoje. Situacija vodi k večkulturalizmu in upoštevanju vseh otrok pri vključevanju v vrtce ter načrtovanju in izvedbi kurikula. V vrtcu Kočevje smo organizacijo krajšega programa, Pravilnik o organiziranju, delovanju in financiranju oddelkov vrtcev, ki izvajajo krajše programe »uporabili« za vključevanje ranljivih skupin v predšolsko vzgojo otrok, ki živijo v romskih naseljih. V krajšem programu uresničujemo cilje Kurikula za vrtce, vendar v zmanjšanem obsegu in z močno prilagoditvijo ter ciljno usmerjeno. Otroci iz tovrstnega okolja se srečujejo z mnogimi težavami, prav tako njihovi starši. Jezikovne ovire, slabe bivanjske razmere, neosveščenost staršev, vse to vpliva na njihovo kakovost življenja, na samopodobo, socializacijo, vedenje in motivacijo za učenje ter posledično vodi k socialno izolacijo. Naslanjamo se na konvencijo o otrokovih pravicah, ustavo RS in belo knjigo. Želimo si, da bi z vključevanjem teh otrok v vzgojno-izobraževalni sistem dosegli cilj, da vsi otroci, ki prebivajo v naši državi postanejo odgovorni udeleženci družbenega razvoja Slovenije ob upoštevanju izražanja lastne kulturne identitete, ki temelji na načelu obojestranskega spoštovanja. Predstavili bomo model dobre prakse vključevanja otrok iz romskih naseljih v program vrtca v vzajemnem sodelovanju z lokalno skupnostjo. Izpostavili bomo tudi prednosti in pomanjkljivosti Pravilnika o organiziranju krajšega programa. Na podlagi večletnih izkušenj in na podlagi različnimi pristopov poskušamo osveščati starše iz romskih naselij, katerih stališče je, da je vrtec samo varstvo otrok, ki ga pa oni ne potrebujejo. Še več, mame iz tovrstnih naselij zanikajo, da bi imeli otroci zaradi domačega varstva kakršne koli težave. A dejstvo je, da še pred kratkim kar nekaj otrok v prvem razredu ni znalo govoriti slovensko.

Vizija našega programa je, da bi otroci pričeli z obiskovanjem vrtca vsaj dve leti pred vstopom v šolo, saj gre za posebno specifično populacijo in specifično okolje otrok.

**AKTUALNA IZHODIŠČA ZA UVAJANJE INFORMACIJSKO
KOMUNIKACIJSKE TEHNOLOGIJE V VRTCE
ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO**

Seznanihi jih bomo z ukrepi za opremljanje vrtcev in šol na področju IKT v naslednjih letih.

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

Gradivo za predavanje dr. Zdravka Zupančiča:
Sporazumevanje na blizu in na daleč (komunikacija v kraljestvu črne korone)

SPORAZUMEVANJE V SPREMENJENIH OKOLIŠČINAH

Dr. Zdravko Zupančič, Šola retorike Z&Z

Govorjenje z masko na obrazu

Plinij starejši, rimski učenjak, je rudarjem, izpostavljenim svinčevemu oksidu, svetoval, da si usta in nos pokrijejo z živalskim mehurjem, Leonardo da Vinci ga je zamenjal s kosom blaga. Ob epidemijah kuge in kolere so bile maske obvezna zaščita, Azijci pa si masko vse do danes nadevajo z religiozno pedantnostjo, v nasprotju z razpuščenimi zahodnjaki s starko Evropo na čelu.

Kretnje pridobijo veljavo, kadar maska pokrije obraz. Govorjenje z masko razmelje razumljivost, tkanina duši zvočnost. Mnogokje je dogovor preprost: »Ko govoriš, spusti masko do brade, ko poslušаш, si jo tesno namesti na obraz.«

Ko stranka govori, jo glej v obraz, ko govoriš ti, jo glej v oči. Stara zapoved gurujev »poslovnega sporazumevanja« – zaradi katere zavijajo z očmi strokovnjaki – je v času *med kor.* vstopila pri glavnih vratih.

Nenehno dviganje in spuščanje »ustne zapornice« v kratkem času zahtevata novo spretnost, poleg nameščanja čepic in elastik za lase, natikanja in odmikanja očal je nova veščina postala »maskiranje«.

Za vid so covid ukrepi neomejevalni, čeravno sopenje, ki uhaja izpod maske, očala tako zelo zamegli, da stekla povsem »oslepijo«. Osebe z očali ne morejo brati ali celo prepoznati oseb okrog sebe. Maska je obvezna – zato je treba sneti očala. Da spustimo masko, ko govorimo, prosijo gluhi – saj sicer ne morejo brati z ustnic.

Spust maske med govorjenjem je hkrati dejanje drznosti in poguma, ne zaradi upora proti odredbam, saj javne osebnosti lahko padejo s položaja, če maske padajo. Politiki snamejo masko, kadar je to le mogoče, saj dajanje izjave, ko maska pritiska na obraz, ustvari občutek nemoči in sramežljivosti.

Govorjenje in hkrati dihanje z masko naredita neprijetno polvakuumsko črpalko, maska pri ustih spominja na hlastajoča usta ribe na kopnem, zdi se, kakor da se govorec začenja dušiti.

Predavatelji in vsakršni govorniki, ki morajo govoriti dlje kakor pol minute, si bodo na vse kriplje prizadevali, da snamejo masko. Nečloveškost ukrepa je najbolj mučna, ko zmagovalcu kolesarske dirke v cilju nataknejo nagobčnik, da mu je dovoljeno govoriti v mikrofone, kar je napornejše od zadnjega klanca in bi sčasoma privedlo do ene najhujših paničnih motenj, strahu pred zadužitvijo.

Jasnost in razločnost izgovorjave izpod maske padeta tudi za polovico, še posebej za »rahlo naglušne«. Virtuozu klasične kitare bi podobno škodo prizadejali, če bi mu nataknil rokavice.

Predstavitev in seznanitev – kdo vse je vpet v splet?

Pred kor. sta bili predstavitev in seznanitev v poslovnem svetu dostikrat prisrčni. Stari znanci sta se v smehu dotaknili obeh lic z ustnicami, in ko smo predstavili svoje njihovim, so gostje in gostitelji precej časa radostno stresali ponujene roke. V predahu med srečanjem »vrha« je pristopil svetovalec k predsednici in ji šepetal nasvete centimeter od uhlja. Nekdanji »capo di tutti i capi«¹ Evropske unije je užival v poljubljanju svojih vazalov na čelo, objemanju, vlečenju za roko in nežnem klofutanju.

¹ Šef vseh šefov, simbolični naziv za vrhovnega odločevalca, ki deluje iz ozadja.

Med kor. so telesa postala previdna. Naj pristopimo k staremu znancu? Morebiti si tega ne želi? Tudi mi se zjutraj nismo najboljše počutili. V času ovaduštva in sumničjenja je držanje »zase« naravna drža. Kronanje s korono je nerazumljiva stigma. Stari dobri kuga in kolera, črne kože in ebola so krasna izbira, samo da nas ne doleti okužba s covid-19. Ljudomrzneži so prišli na svoj račun. Samotarji in zapečkarji upravičeno ždiijo v svojih kotih, ne premamita jih svetloba dneva in druženje v dobri družbi.

Zdravljenje »stigme« z iskrenostjo

Angleški premier v času med kor. ni bleščeči retorik, ki bi ga zgodovina postavila za zgled pokolenju, toda zavzetost in vtis iskrenosti mu velikokrat nasujeta dodatne točke².

Iskrenost in naravno vedenje sta najboljše zdravilo za zdravljenje stigme in obrekovanja drugačnosti, še posebej, če ju popijemo skupaj s prahom žlahtne duhovitosti.

Kdo je kdo in od kod ga vodi pot?

Pred kor. so ob prihodu v seminarski prostor gosta usmerili k mizi, kjer je med razstavljenimi »tablicam z imeni« poiskal svojo. Če se kdo »ni našel«, je prijel k Muci Copatarici,³ s katero sta skupaj poiskala njegov copatek. Tablico je seminarist odnesel k mizi, kjer bo sedel, in »postopek ID« je bil končan. Predavatelj ter sošolke in sošolci so od tistega trenutka vedeli, kdo je kdo. Še več – voditelji seminarjev so dodatno izzvali navzoče, da razkrijejo skrivnosti svojega imena in službe.

Kadar so prireditelji dogodka varčevali z lepenko, so »osveščeni« in izurjeni obiskovalci seminarjev sami od sebe pristopili k neznancem, ponudili roko in se predstavili, običajno z imenom. Priimki so bili prihranjeni za protokolarna srečanja ali za dame, ki svojega imena niso želele ponuditi na pladnju takoj na začetku. Ko je seznanitev opravil prvi, so mu sledili drugi.

Na srečanjih, kjer so kongresniki počasi vstopali v dvorano in se njih število še zdaleč ni ustavilo pri stotici, pretirane vročice seznanjanja ni opaziti. Če je koga zgrabil »hud firbec«, je prebral ime ali priimek s priponke na obleki. Bonton zatikanja »tablice« na oblačila že desetletja kriči po »rebalansu«, ker ostre sponke trgajo tkanino, pri damah trpi celo »osnovna spodobnost«, po kateri gospod gospe ne sme pogledati v območje od vratu navzdol, tja, kjer je zataknilo njeno ime. Navzkriž si hodita »pravica do obveščenosti« in »pravica uvida v razporek dekolteja«, o teh večnih razprtijah lahko berete v drugih spisih.

Med kor. na spletu se dogaja podobno. Udeleženec je v svojem oknu ves čas »podpisan« z imenom, ki ga pred vstopom sam oblikuje. Če kamero izklopi, črke podpisa postanejo portret. Na »prijateljskih« srečanjih igramo igre igranja z imeni, vzdevki in humornimi imenovanji. Na mnogih »spletnih ploščadih« se seznam udeležencev dodatno razvrsti na »stranskem stopnišču sobe«, kjer se vrstijo prijave k besedi in odvijajo druga opravila poslovnika spletne seje.

Na začetku imena in obrazi kapljajo, na koncu »odletavajo« kakor okruški.

Kako vas lahko pokličem?

Kako naj kličem načelnika, vprašam njega ali njegovega pribočnika. Gospod načelnik? Načelnik? Brigadir? Če obstaja nevarnost prekrška, sta gospod in gospa zimzelena rešitev za zadrego.

Govorec, ki govori, vidi »številko števila« sodelujočih, preleti imena (bonton svetuje, da oseba, ki nima vklopljene kamere, zapiše v »temni kvadrater« svoje ime in priimek, ustanovo, nekateri vpišejo kraj, od koder se vključujejo, spet drugi ne pozabijo na nazive in častne položaje).

² Boris Johnson je malega srpana 2020 prostodušno, kot "Little John iz Sherwooda", razlagal v kamero, da je bil sušca meseca hudo bolan: "Madonca, ni bilo prijetno."

³ Muca Copatarica je znamenita pravljica Ele Peroci, slovenske pisateljice, v kateri Muca Copatarica pono;i otrokom odnese copate, ker jih niso pospravili pred spanjem. Otroci se odpravijo na njen dom, kjer jih;akajo izboljšani copatki, s prijitimi cofki in zamenjano podlogo. Copati so postali tako novi in lepi, da jih nekateri niso ve; prepoznali.

Dogovor, da se kličemo po imenih, je bil sklenjen nemudoma. Če se Aleksandra (tako je zapisano na listini udeležencev, ki jo predloži naročnik) vpiše v okence kot Saša, čeprav jo tisti, ki jo poznajo, kličejo Saška – kako naj jo kličejo preostali smrtniki? Zadrego reši rek diplomatov: »Vsakogar smo dolžni klicati enako, kot se sam predstavi, ne glede na krstne liste, uradne sezname ali vpitje z balkona!«

Okovi rokovanja med kor.?

Kaj počne moški stoje, ženska sede in pes na treh nogah? Če ste pomislili na kaj drugega kakor na rokovanje, vam je odpuščeno, resnično gre za opravljanje potrebe. Potrebe po bližini, dotiku in povezanosti med ljudmi. Rokovanje sega daleč v preteklost,⁴ *med kor.* je za najranljivejše pomenilo rokovanje s smrtjo. Izraza »roke kvišku« in »roke k sebi« sta postala prijazni opomnik.

Zavrnitev rokovanja

Najbolj zoprna zavrnitev v tisočletjih, zavrnitev rokovanja, je *med kor.* in v času velikih epidemij zgodovine postala »posebna ljubeznivost«.

Ne dam, česar nočeš od mene in česar mi nočeš dati. Tuje roke nočemo, svoje ne damo. Ob najrazličnejših srečanjih namesto pozdravnih puhlic slišimo vprašanje: »Se rokujete?«

Če se kdo spozabi, smo ga dolžni opozoriti, ni nam treba roke vdano v usodo položiti v skobec.⁵

Zavrnitev rokovanja je *pred kor.* pomenila najbolj ohol način zavračanja drugega človeka. Od rasističnega ameriškega tabuja »bele roke v črni roki« do javnega sramotenja drugačnih.⁶

Med kor. je rokovanje izgubilo prisrčnost, »izpadlo« je iz protokolov, poskrbelo je, da so učbeniki »lepega vedenja« zastarali.

Lahko bi imenoval predsednika, ki je v teh dneh izjavil, da je virus krasna stvar, saj se mu ni treba rokovati z mnogimi ostudnimi ljudmi. A ne bom, saj mi dostojnost to prepoveduje. Rokovanje je lahko pravno kaznivo dejanje. Predstojnik infekcijske klinike je nekaj let *pred kor.* takole začel predavanje: »Vam lahko predstavim deset najpogostejših vzrokov za prenos okužbe?« Množica poslušalcev je pritrdila, saj so zato vendarle prišli. Zdravnik je dvignil obe roki in nekaj sekund migal z desetimi prsti.

Konice komolcev, *pred kor.* nosilke slabih pomenov (»komolčar se je s komolci prerinil do mesta vodje«), so postale geometrijske figure pri fotografiranju politikov in udarec s pestjo v pest je *med kor.* dotik vljudnosti. Kljub radikalnim spremembam gest nogometni sodnik ni nasedel branilcu, ki je trdil, da je z udarcem komolca želel čestitati velemojstru nasprotnega moštva za prejem zlate žoge.

Mnogi bodo *med kor.* rokovanje zavrnili z nejevoljo in zgražanjem, svetujemo, da za vsak primer niti sosedovemu psičku, ki ga srečate na sprehodu, ne stisnete tačke.

⁴ V stari Grčiji je rokovanje segalo od pozdrava, intimnosti, slovesa, čestitke, prisege do poslavljanja od mrtveca, v starem Rimu so se rokovali do komolca, saj so sočasno pretipali podlahtnico, če v rokavu ni skritega bodala.

⁵ Nemška ministrica ministrov je v mesecu sušcu, *med Kor.*, priskakljala v kabinet vladne seje, kjer so strumno sedeli ministri in ministrice. Pred budnim očesom nemške televizije je svojemu najljubšemu ministru ponudila ročico v pozdrav. Možakar se je skremžil v zadregi in jo spomnil, da je rokovanje strogo prepovedano, angelski obraz je zardel in gospa kanclerka je potegnila roko k sebi, kakor bi se opekla.

⁶ V mislih imam srbskega košarkarskega selektorja, ki je v Carigradu homofobično zavrnil rokovanje z istospolno usmerjeno predsednico vlade, ki mu je prišla na igrišče čestitat za srebrno medaljo po finalu evropskega prvenstva 17. septembra 2017. Če kdo ne ve, kdo je osvojil zlato, naj svojo nevednost poteši na spletu.

Nadomestki rokovanja

Kuštranje las

Tja se korona menda ja ni zalezla. Precej zoprno. Dotik z loparji na teniškem igrišču.

Z otroških igrišč se je na spletna igrišča vrnilo mahanje z roko. »Pomahaj tetici« in »daj babici pa-pa« je postala ponovno »gesta odraslih«, ki so jo *predkor*. kvečjemu uporabljali romantični zaljubljeni ali znanci na desnem bregu reke, ko so zagledali znance na levem bregu.

Poljubljanje

Epidemiologi, slednjič bolj slavni od egiptologov, so zelo jasno povedali: »Rokovanje je petkrat nevarnejše kakor poljub na obe lici.« Ergo – devetkrat ji prisolim poljub, pa je še zmeraj bolj varno od rokovanja. Pošiljanje poljubčkov z roke strokovnjaki še raziskujejo, pihniti vsekakor ni dovoljeno čez mero.

Objemanje

Neumorni romantiki so odkrili gesto za spletni objem. Ko vam jo bodo pokazali, boste takoj vedeli, da vas objemajo na daljavo. Objemanje v živo še živi, s tem da oba vpletena iztegujeta glavi čim bolj stran eden od drugega. Kolikor dopušča iztegnjeni vrat.

**PREDLOG ZAKONA O OBRAVNAVI OTROK IN MLADOSTNIKOV S ČUSTVENIMI IN VEDENJSKIMI
TEŽAVAMI IN MOTNJAMI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU**

mag. Polona Šoln Vrbinc, vodja Sektorja za izobraževanje otrok s posebnimi potrebami

MREŽA

V Sloveniji deluje 9 zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, ki so s strani države ustanovljeni za delo z otroki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami.

1. Mladinski dom Malči Beličeve Ljubljana,
2. Mladinski dom Jarše,
3. Mladinski dom Maribor,
4. Vzgojni zavod Kranj,
5. Vzgojno-izobraževalni zavod Frana Milčinskega Smlednik,
6. Osnovna šola Veržej, enota Dom,
7. Vzgojni zavod Planina,
8. Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora,
9. Zavod za vzgojo in izobraževanje Logatec.

Vanje se otroci nameščajo na podlagi odločbe sodišča na podlagi družinskega ali kazenskega zakonika. Gre za otroke, ki so ogroženi v družini, za otroke, ki so ogrožajoči, ter za otroke in mladostnike, ki so mladoletni storilci kaznivih dejanj.

Razlogi za pripravo zakona

- Zavodi in varuh človekovih pravic že nekaj let ugotavljajo neustrezne pravne podlage za delovanje vzgojnih zavodov
- Težave pri nameščanju, odpustu, begih, drogi, duševnih boleznih
- Pobude CSD in sodišč – nesprejemanje otrok, odpusti
- Vedno večje težave v vrtcih in šolah

Aktivnosti

- Opravljena raziskava (2015) Krajncan, Šoln Vrbinc
- PROJEKT: leta 2017 s sredstvi evropske kohezijske politike razpisalo projekt Celostna obravnava otrok s čustvenimi in vedenjskimi motnjami v vzgojnih zavodih v vrednosti 2,8 mio EUR, s katerim smo v Sloveniji preizkušali nove metode in oblike dela, ki naj bi po eni strani zagotavljale čimprejšnjo vrnitev otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi motnjami iz institucije v domače okolje ali v samostojno življenje ali, če to zaradi različnih družinskih razmer ali otrokovih oz. mladostnikovih težav ni mogoče, v eno izmed stanovanjskih skupin, ki delujejo v okviru vzgojnega zavoda, vendar kot samostojna stanovanjska enota na drugi lokaciji. Po drugi strani pa smo vzgojne zavode spodbudili k preventivnemu delovanju, da bi bilo v bodoče namestitev čim manj.
- Trenutno v vzgojnih zavodih z otroki in mladostniki delajo po enem vzgojnem programu, nabor različnih oblik dela pa se je skozi aktivnosti projekta razširil v delovanje specializiranih stanovanjskih skupin, kjer razvijajo različne oblike dela, primerne posamezniku z namenom, da iz vzgojne skupine otrok ali mladostnik preide, na primer v stanovanjsko skupino, iz stanovanjske skupine v specializirano stanovanjsko skupino, v mladinsko stanovanje ali v domače okolje oz. na trg dela v samostojno življenje.

Predlogi rešitev

- Zakon sistemsko ureja delovanje vzgojnih zavodov, ki se preoblikujejo v strokovne centre. Namen vzpostavitve strokovnih centrov je zagotavljanje celovite pomoči otrokom s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v posameznem območju, ki jih lahko strnemo v tri osnovna področja:
- zagotavljanje preventivne dejavnosti v obliki nudenja in izvajanja pomoči otrokom, ki so vključeni v redne vrtce in šole,
- izvajanje različnih oblik in metod dela z otroki in mladostniki, ki so nameščeni v strokovnih centrih,
- nudenje podpore po odpustu iz institucionalne namestitve.

Predlogi rešitev

- Strokovne centre v okviru javne mreže zavodov za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami s sklepom določi minister. Predvidena je vzpostavitev štirih območij, od tega bo eden (glede na sedanjo regijsko razporeditev obstoječih zavodov) strokovni center deloval samostojno, na drugih treh območjih bodo centri sodelovali – eden od njih bo določen za koordinacijo.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Predlogi rešitev

- Naloge strokovnih centrov so nudenje in izvajanje pomoči in podpore vrtcem in šolam pri delu z otroki in mladostniki s čustvenimi in vedenjskimi težavami, nudenje strokovne podpore staršem ali zakonitim zastopnikom ali rejnikom (v nadaljevanju: starši), izvajanje dodatne strokovne pomoči, vključevanje otrok in mladostnikov v različne oblike dela ter skrb za razvoj strokovnega dela na področju vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami v regiji.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Predlogi rešitev

- Obravnava otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami**
- V sklopu preventivnih dejavnosti strokovni delavci strokovnega centra pomoč nudijo otrokom s čustvenimi in vedenjskimi težavami, ki so vključeni v redne vrtce in šole, potrebujejo pa pomoč strokovnjakov.
- Zakon zanje vzpostavlja stopenjski model pomoči, ki ga nudi strokovni center z namenom, da morda do namestitve ne bi prišlo. Pomoč otrok prejema v vrtcu ali šoli, lahko pa se, to velja za šolarje, vključujejo tudi v dnevne oblike pomoči v strokovnem centru.

Predlogi rešitev

- **Obravnava otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami - VRTEC**
- Strokovni center otroku s čustvenimi in vedenjskimi težavami nudi kontinuiteto pomoči, ki zajema:
 - svetovanje vrtcu ali staršem, lahko pa tudi za otroka pomembnim osebam,
 - pomoč mobilnega tima,
 - pripravo strokovnega poročila mobilnega tima.
- Svetovanje izvaja strokovni center na podlagi pisnega zaprosila vrtca, ki s svojimi strokovnimi delavci otroku ali mladostniku s čustvenimi in vedenjskimi težavami ne zmore več zagotavljati ustrezne pomoči. Vrtec zaprosilu priloži tudi poročilo, iz katerega je razviden obseg in vrsta pomoči, ki je bila predhodno zagotovljena otroku.
- Strokovni center odloči o zagotavljanju pomoči v desetih dneh od prejema zaprosila.

Predlogi rešitev

- **Obravnava otrok in mladostnikov s čustvenimi in vedenjskimi težavami in motnjami**
- Če strokovni center presodi, da svetovanje ne zadošča, ravnatelj ali strokovnega centra v najkrajšem možnem času oblikuje mobilni tim, v katerem sodelujejo strokovni delavci različnih strok, glede na težave posameznega otroka. Mobilni tim skupaj z vrtcem in starši načrtuje posamezne cilje za premagovanje čustvenih in vedenjskih težav otroka, izvaja pomoč, spremlja doseganje ciljev ter načrtuje morebitno nadaljnjo pomoč. Mobilni tim po končani obravnavi za vrtec pripravi **strokovno poročilo**.
- Če pomoč mobilnega tima ne zadošča, mobilni tim v strokovnem poročilu predlaga nadaljnjo pomoč otroku ali mladostniku, in sicer:
 - napotitev v center za zgodnjo obravnavo oziroma za duševno zdravje ali
 - da pobudo pristojnemu centru za socialno delo za obravnavo družine v okviru njegovih pristojnosti.
- Vrtec po izdaji strokovnega poročila iz prejšnjega odstavka z njim seznani starše. Strokovno poročilo vrtec vloži v osebno mapo otroka.
- Za svetovanje iz prve alineje prvega odstavka tega člena lahko strokovni center zaprosijo tudi starši, mladostnik ali center za socialno delo.
- Za povezovanje strokovnih centrov in centrov za duševno zdravje je predvidena priprava protokola sodelovanja.

Hvala za pozornost!

Kaj lahko ravnatelji (še) storijo za varno in spodbudno učno okolje v slovenskih vrtcih in šolah?

Izsledki mednarodnih raziskav

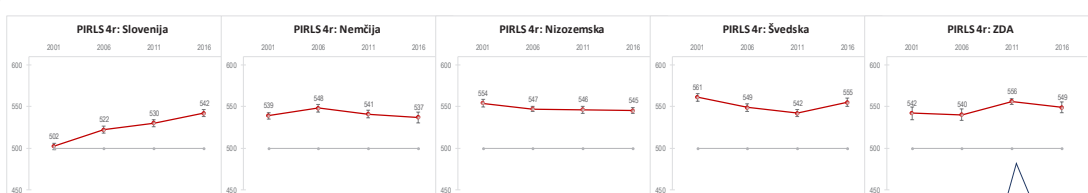
Mojca Štraus

Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport

12. – 13. oktober 2020

„Zemljevid“ mednarodnih raziskav

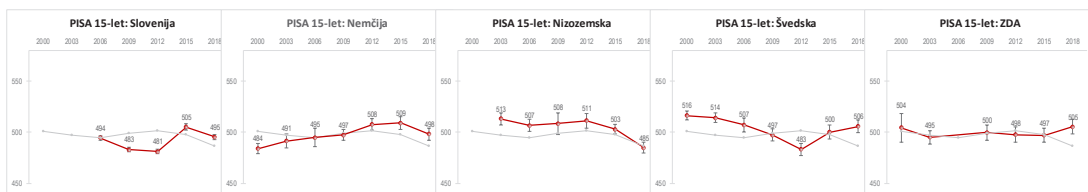
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
1. razred																															
2. razred																															
3. razred																															
4. razred																															
5. razred																															
6. razred																															
7. razred																															
8. razred																															
9. razred																															
1. letnik																															
2. letnik																															
3. letnik																															
4. letnik																															
UČITELJI																															

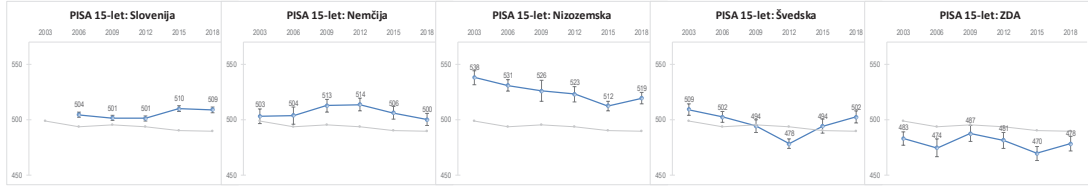
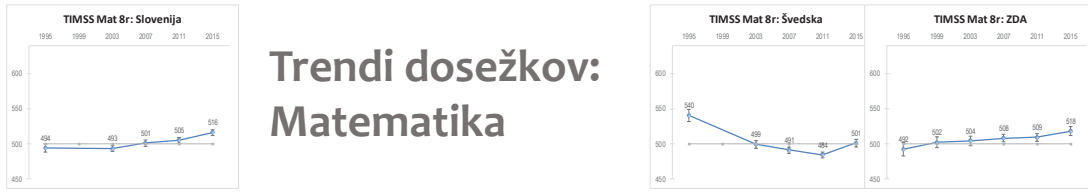
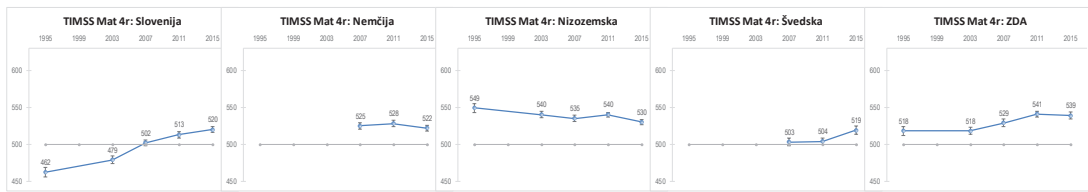
Trendi dosežkov: Branje

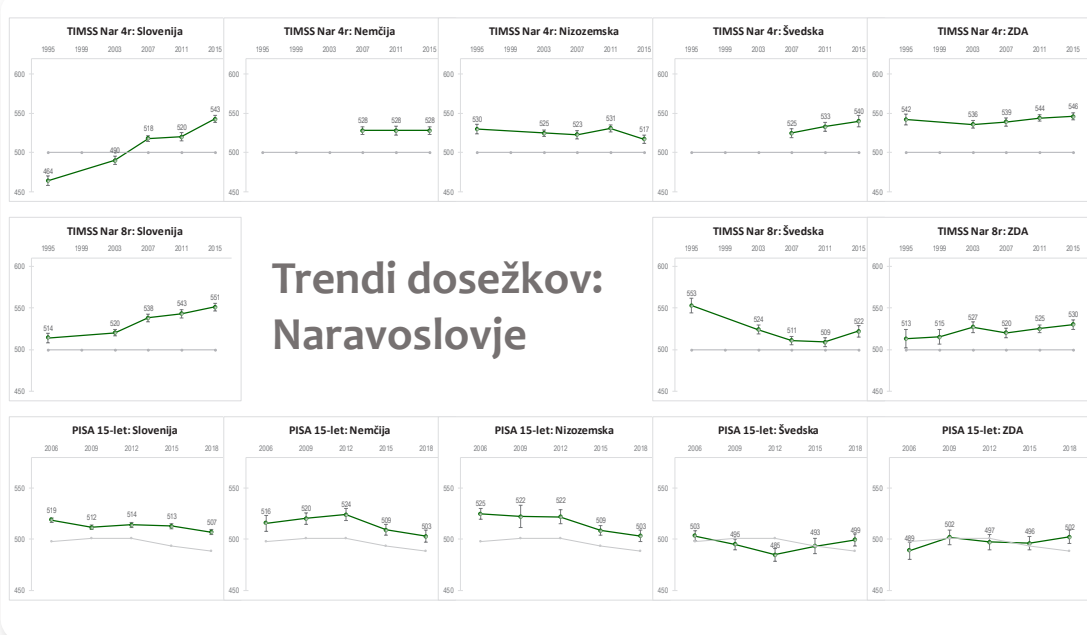
Raziskava PISA za referenčno točko uporablja povprečje držav OECD.

Točka 500 je mednarodna referenčna točka v raziskavah PIRLS in TIMSS (zaradi spreminjanja nabora sodelujočih držav, se mednarodno povprečje v klasičnem smislu ne izračuna).

Trendi dosežkov: Matematika

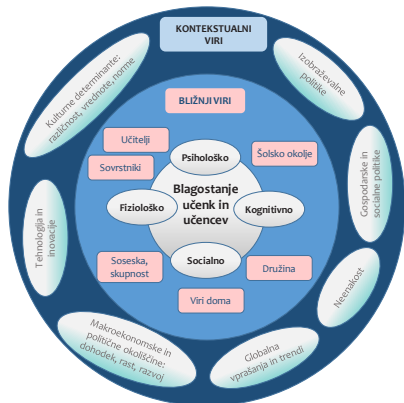

Kaj država naredi z rezultati raziskav?

- Nacionalni okvir ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti v vzgoji in izobraževanju (MIZŠ, februar 2017)
 - Samoevalvacija zavodov (vrtcev, šol)
 - Evalvacija sistema, podlaga za snovanje politik, ukrepov, sprememb
- Bela knjiga, 2011: ciljna vrednost - v zgornji tretjini razvitih držav
- Strategija razvoja Slovenije 2030: ciljna vrednost - v zgornji četrtini razvitih držav
- Ciljne vrednosti programov ET2020, ET2030, SDG 4
- Sekundarne analize
- Obravnava na delovnih telesih ministrstva (strokovni sveti, konference, srečanja ravnateljev, ...)

Ne-kognitivni rezultati vzgoje in izobraževanja – blagostanje (tudi blagostanje zaposlenih)

Zbiranje podatkov obsega kazalce blagostanja:

- Rad sem v šoli
- Medvrstniško nasilje v šoli
- Samopodoba
- ...

Za zagotavljanje kognitivnih in ne-kognitivnih rezultatov vzgoje in izobraževanja potrebujemo **varno in spodbudno učno okolje - VSUO** (dejavnike krepitve blagostanja).

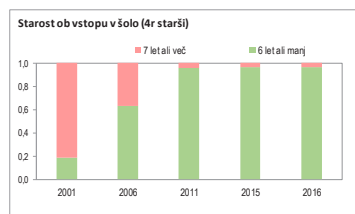
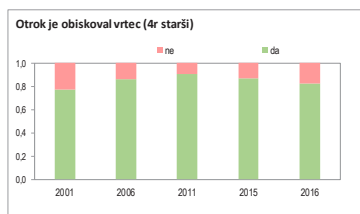

Trendi skozi več let raziskav

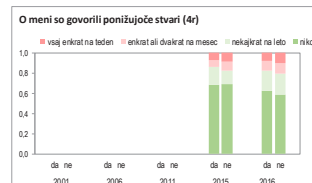
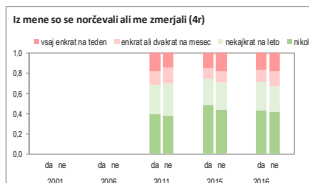
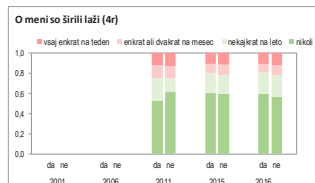
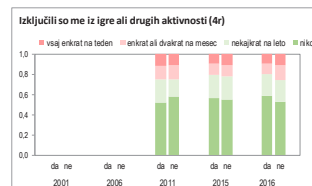
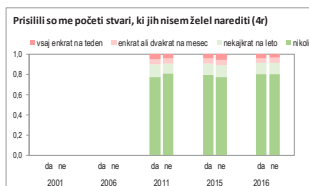
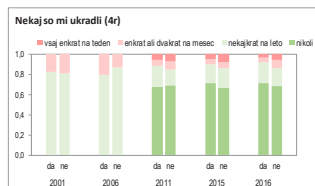
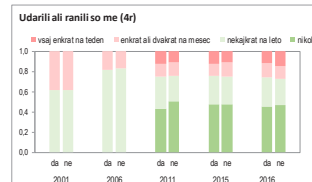
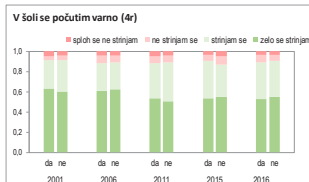
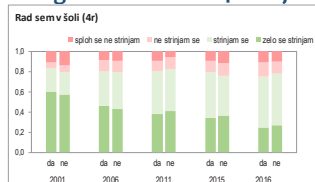
- Deleži odgovorov o obiskovanju vrtca
- Kaj četrtošolci odgovarjajo o VSUO – je razlika med četrtošolci, ki so vrtec obiskovali, in tistimi, ki ga niso?
- Kaj starši četrtošolcev menijo o šoli – je razlika med starši četrtošolcev, ki so vrtec obiskovali, in starši tistih, ki vrtca niso obiskovali?
- Ali so odgovori četrtošolcev o VSUO in njihovih staršev o šoli medsebojno povezani? Se ta povezava razlikuje med tistimi, ki so vrtec obiskovali, in tistimi, ki ga niso?
- **Kaj lahko sklepamo iz morebitnih razlik?** Sklepiti o ,vzročnih učinkih‘ oziroma tovrstni kakovosti vrtca **ne moremo**, lahko pa iz kontrastov (ali njihove odsotnosti) **prepoznamo nova vprašanja**, nove smeri, v katerih je potrebno razvijati naša razmišljanja (tudi) o vrtcu.

Trendi v odgovorih učencev 4r in njihovih staršev

Trendi v odgovorih učencev 4r in njihovih staršev

Trendi v odgovorih učencev 4r in njihovih staršev

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV**
Gradivo za udeležence

Hvala !

mojca.straus@gov.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST IN KARIERNI RAZVOJ

STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV

VRTCEV, 12.10.2020
MAJA KRUSIČ ŠEGA, MIZŠ

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

SPREMEMBE – KAJ PA SEDAJ?

- ▶ Ključne kompetence, kompetence 21. stoletja
- ▶ Ne poklic – kariera – kompetence
- ▶ Razvoj mehkih kompetenc in spodbujanja značajskih potez (npr. kreativno mišljenje in radovednost), proces učenja in razvoj otrokovih socialnih in kognitivnih zmožnosti.
- ▶ IZPOSTAVLJAMO Kognitivne veščine: sposobnosti zaznavanja in reševanja problemov, kritičnega analiziranja, iskanja bistva ter zgodnje opismenjevanje in računanje.
- ▶ ZAHTEVA PO VIŠJEM NIVOJU spretnosti in znanja o učenju učenja, reševanja problemov, kritičnega mišljenja, prilagodljivost in fleksibilnost v času hitrih sprememb.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST – SPREMEMBA KULTURE

- ▶ Razvijanje osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti.
- ▶ Podjeten posameznik zaznava priložnosti in razvija ideje, jih realizira ter prepozna svoje talente, pozitivne lastnosti, zna svoje znanje predstaviti in uporabiti v vsakdanjem življenju.
- ▶ **POZABIMO FRONTALNO:** Z drugačnimi pristopi poučevanja in učenja krepimo ključno kompetenco za uspešno življenjsko pot: samoiniciativnost in podjetnost.
- ▶ **NOVO** Spreminjamo kulturo in način poučevanja.

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMENJENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV
Gradivo za udeležence

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

IZOBRAŽEVANJE ZA PODJETNOST

- Izobraževanje podjetnosti je učenje **razvijanja miselnih spretnosti** (zamisel – akcija)
- To je ključna kompetenca **za vse**, ki podpirajo osebni razvoj, aktivno državljanstvo, socialno vključenost in zaposljivost.
- To je pomembno **za vseživljenjsko učenje, proces v vseh disciplinah učenja in za vse oblike izobraževanja in usposabljanja**, ki prispevajo k razvoju družbe.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

FAZE RAZVIJANJA PODJETNOSTI

- ▶ **Razvijanje temeljnega izobraževanja za podjetnost:** vsebinski sklopi Izziv Ideja, Izziv Junak, Moj Osebni izziv, Izzivi Stojnice z limonado, Izziv Trg, Izziv Moj projekt.
- ▶ **Spodbujanje podjetnostne kulture:** vsebinski sklopi: Izziv Empatija, Izziv Pripovedovanje zgodb, Izziv Perspektiva, Izziv Vrednost odpadkov, Izziv Ekstremno, Izziv Reci DA.
- ▶ **Spodbujanje podjetnostne državljanske vzgoje:** Izziv Prijateljstvo, Izziv Moja skupnost, Izziv Odprta vrata, Izziv Razprava, Izziv Strokovnjak, Izziv Prostovoljec.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST – TEORIJA IN PRAKSA

- ▶ Zakonsko opredeljena (OŠ in gimnazije)
- ▶ Strateške podlage in priporočila na EU nivoju
- ▶ Umestitev v učne načrte: kompetenca podjetnosti
- ▶ Vključevanje v Evropsko mrežo za spodbujanje podjetnosti
- ▶ CELOVITO: celostni pristop

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKI REFERENČNI OKVIR

- **IDEJE in PRILOŽNOSTI:** ustvarjalnost in kreativnost, nabor idej in ovrednotenje, izkustveno učenje, etično in trajnostno razmišljanje, vizija
- **VIRI:** motivacija in vztrajnost, samoiniciativnost, in samoučinkovitost, analiza, kritično razmišljanje, ovrednotenje, vključevanje virov
- **AKCIJA:** planiranje, odločanje, proaktivnost, motiviranje, finančna pismenost, timsko delo, vztrajnost – nesigurnost, samozavedanje, izkustveno učenje, sodelovanja, zaznavanje in reševanje problemov, veščine vodenje karierne poti

**KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMENJENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV**
Gradivo za udeležence

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOST V ŠOLSKEM SISTEMU

YOUTH
START

VRATA
ODPIRAM
SAM

SOCIALNI
KAPITAL

Festival podjetnosti

PODVIG

POGUM

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

PODJETNOSTNA KULTURA

Krepljev zmožnosti je zmes motivacije, spretnosti, pozitivnega odnosa do učenja, organizacijskih pogojev, kulture in podpore. Daje nam moč, da se nečesa lotimo.

Celosten pristop uvajanja

- ▶ Spodbuja fleksibilnost in preizkušanje.
- ▶ Ceni kritično razmišljanje.
- ▶ Izmenjuje, spodbuja znanje in dobre prakse.
- ▶ Učenje vgradi v delovanje organizacije.
- ▶ Zaposleni se strokovno razvijajo in se jih ceni.
- ▶ Odpira vrtec v okolje in z njim sodeluje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

VLOGA RAVNATELJA RAZVIJANJE KULTURE PODJETNOSTI

- ▶ **Pred:** poznavanje in osvajanje kompetence podjetnosti, osveščanje strokovnih delavcev, informiranje, motiviranje
- ▶ **Med:** podpora zaposlenim, opazovanje izvajanja, podpora pri evalvaciji in motivacija
- ▶ **Po:** zagotavljanje trajnosti in odpiranje VIZ v okolje

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV
Gradivo za udeležence

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

KAJ PRINAŠA PODJETNOST

- ▶ **Povezava z »resničnim življenjem« in prihodnostjo:** razmislek o karieri in prihodnosti, dodajanje aktualnih vsebin, pozitiven razvoj za prihodnost;
- ▶ **Novosti:** novi, zanimivi pristopi k učenju, spodbujanje kritičnega mišljenja, razvoj mehkih veščin;
- ▶ **Inovativne** oblike izvajanja, drugačna vloga šolskega sistema.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

POGLED V PRIHODNOST

- ▶ **SPODBUDA**: Povezovanje in sodelovanje
- ▶ **USMERITEV**: So-kreiranje vsebine
- ▶ **UKREPI**: Novi projekti – vertikalno povezovanje
- ▶ **REZULTAT**: Odpiranje v prostor

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Hvala za pozornost!

Maja Krušič Šega

Krajši program vrtca kot način vključevanja otrok iz ranljivih okolij v program predšolske vzgoje

Priložnost

Organizacija krajšega programa, ki temelji na pravilniku o organiziranju, delovanju in financiranju oddelkov vrtecev, ki izvajajo krajše programe, priložnost za vključevanje ranljivih skupin v predšolsko vzgojo.

Odločitev

Na podlagi skupne presoje vrtca in lokalne skupnosti, na podlagi podatkov o vključenosti otrok v vrtec, smo ocenili, da so na območju občine otroci, ki pred vstopom v šolo še niso bili vključeni v vrtec, gre pa predvsem za otroke ki prihajajo iz romskih naselij.

Ovire

Nezaupanje staršev v institucije vrtec/šola

Vzpodbude s strani države?

Občine?

V vrtcu že leta osveščamo te družine, predvsem tiste, ki živijo v romskih naselij, katerih stališče je, da je vrtec samo varstvo otrok, ki ga ne potrebujejo. Še več, mame iz tovrstnih naselij zanikajo, da bi imeli otroci zaradi domačega varstva kakršne koli težave.

A dejstvo je, da še pred kratkim kar nekaj otrok v prvem razredu ne govori slovensko, težave imajo s samopodobo, socializacijo, motivacijo za učenje, odsotnost pri pouku je pogosta....itd.

Izziv –vpis otrok

Objava v medijih je skoraj neučinkovita, če le malo poznamo bivanjske razmere v katerih te družine živijo

Pomoč romskih pomočnikov, obisk naselij

Organizacija oddelka

V krajšem programu smo tako uresničevali cilje Kurikula za vrtce, vendar v zmanjšanem obsegu in z močno prilagoditvijo ter ciljno usmerjenimi cilji v prostorih vrtca.

Otroci iz tovrstnega okolja se srečujejo z mnogimi težavami, prav tako njihovi starši. Jezikovne ovire, slabe bivanjske razmere, neosveščenost staršev, vse to vpliva na njihovo kakovost življenja, na samopodobo, socializacijo, vedenje in motivacijo za učenje ter posledično vodi v socialno izolacijo

Program je izvajal je izvajal en strokovni delavec vzgojitelj predšolskih otrok. To se je izkazalo kot pomanjkljivost

Bivanje na prostem izven prostorov vrtca ni bilo možno,

Jezik

V praksi se je izkazalo, predvsem s strani staršev, da bi v tak oddelok lahko vpisovali tudi sorojence ali eno leto mlajše otroke, ki v naseljih živijo v isti skupnosti.

Naslanjamo se na konvencijo o otrokovih pravicah, ustavo RS in belo knjigo. Želimo si, da bi z vključevanjem teh otrok v vzgojno izobraževalni sistem dosegli cilj, da vsi otroci, ki prebivajo v naši državi postanejo odgovorni udeleženci družbenega razvoja Slovenije ob upoštevanju izražanja lastne kulturne identitete, ki temelji na načelu obojestranskega spoštovanja.

KDAJ JE IZOBRAŽEVANJE, KI TEČE NA DALJAVO, RES IZOBRAŽEVANJE

DR. MARKO RADOVAN

Filozofska fakulteta UL

Šola za ravnateljce

XXVI. strokovno srečanje ravnateljic in
ravnateljev vrtcev

12. in 13. oktober 2020

Urnik današnje predstavitve

- Značilnosti IKT in napačno predpostavke pri njenem uvajanju v vzgojno-izobraževalne procese
- Možnosti uporabe IKT v predšolski vzgoji in njene nevarnosti
- Komentarji in vprašanja

Glavne značilnosti sodobne IKT...

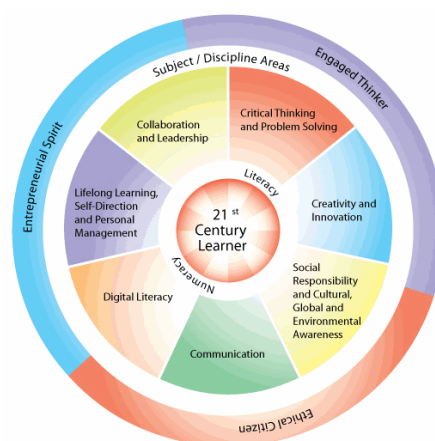
... in razlogi za navdušenje nad njo.

- Nazornost
- Aktivnost in motivacija
- Dostopnost informacij
- Sinhrona in asinhrona komunikacija
- Individualizacija učenja
- Digitalno opismenjevanje
- ...

Pogosto so pozivi k uvajanju IKT v pouk utemeljeni z napačnimi argumenti...

- „Tehnologija dela otroke pametnejše na vseh področjih“.
- Kritika „industrijskega modela šole“ – in da se „šole v 100 letih niso nič spremenile“.
- „Kako izobraževati mladino za prihodnost in poklice, ki jih ne poznamo?“
- „Za razvoj spretnosti 21. stoletja potrebujemo tudi orodja 21. stoletja“.

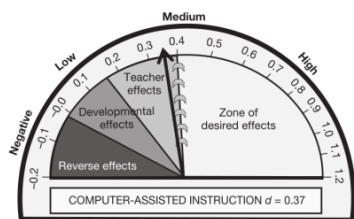

IKT in učni dosežki

Hattie (2009) – Naredil „meta-meta-analizo (81 metanaliz v katerih je bilo vključenih 4.857 raziskav).

Rezultat: uporaba računalnika pri pouku ima v povprečju pozitiven, vendar relativno nizek učinek ($d=0,37$).

(Hattie, 2009, str. 220)

Uspešnost je bila večja takrat, ko:

- so imeli učenci več časa za učenje in ponavljanje;
- so bili učitelji dobro usposobljeni za delo z IKT;
- so imeli učenci večji nadzor nad lastnim učenjem (učenje v lastnem tempu ipd.);
- je računalniški program dajal uporabne in vsebinske povratne informacije;
- so aktivnosti z uporabo IKT spodbujale sodelovalno učenje.

„Mladi so rojeni s tehnologijo v zibki..., zato jo obvladajo...“

- **Predpostavka:** mladi, rojeni v času sodobne IKT so „...od nas tako drugačni, da obstoječi modeli znanja in izobraževanja za njihovo izobraževanje niso več ustrezni.“ (Prensky, 2006, str. 9).
- Delitev na „digitalne domorodce“ in „digitalne imigrante“.
- Raziskave so pokazale, da so razlike v digitalnih spretnostih med mladimi velike in v veliki meri odvisne od socialnega statusa ter izobrazbe staršev.
- Prav tako mladi niso nič bolj večopravilni od drugih generacij.
- Krajša zmožnost koncentracije, pa je običajno posledica slabših bralnih navad in lastnosti medijev, ki jih spremljajo...

Čas, ki ga otroci preživijo pred ekranom se povečuje. (kar je zaskrbljujoče...)

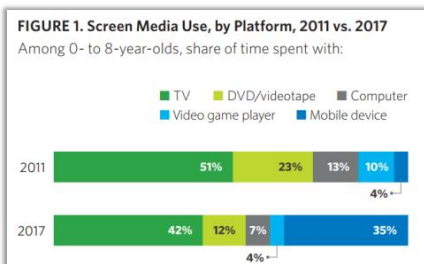
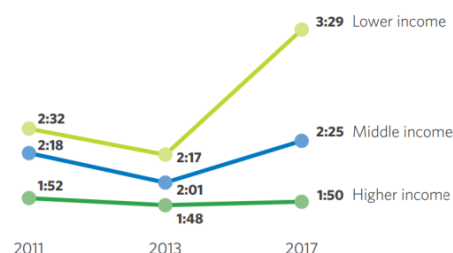
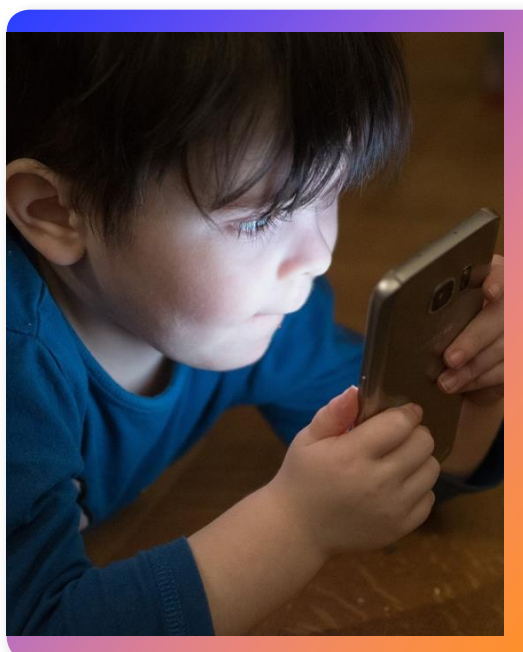

FIGURE C. Screen Media Use, by Income, 2011-2017
Average time 0- to 8-year-olds spent daily (hours:minutes)

Note: Lower income is less than \$30,000 a year; middle income is \$30,000 to \$75,000 a year; and higher income is more than \$75,000 a year.

Rideout, V. (2017). The Common Sense census: Media use by kids age zero to eight. San Francisco, CA: Common Sense Media.

Priporočila ameriške zveze pediatrov (2016) glede priporočenega časa pred zasloni:

- Otroci **mlajši od 18 mesecev** naj ne uporabljajo mobilnih naprav ali gledajo TV, z izjemo video klepeta.
- **18 do 24 mesecev:** postopno uvajanje gledanja zaslonov – vodeno in z izborom kakovostnih otroških oddaj.
- **2 do 5 let:** 1 ura/dan, skupaj s starši (vzgojitelji) na dan in vsebinami, ki so prilagojene tej starostni skupini.
- **6 let in več:** omejena uporaba medijev in naprav ter zagotavljanje, da uporaba medijev ne ovira spanja in telesne aktivnosti.

V raziskavi, kjer so je longitudinalno (vzdolžno) spremljali otroke od 2 do 5. let so ugotovili, da prekomerna uporaba medijev zavira njihov optimalni razvoj (Madigan idr., 2019).

Ugotovili so, da le-ta vpliva na:

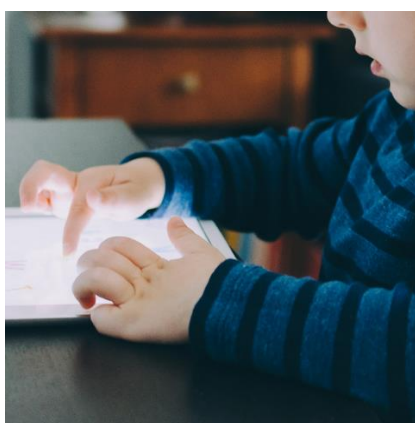
- upočasnjen motorični razvoj
- razvoj medosebnih odnosov
- govorni razvoj in
- neverbalne komunikacijske spretnosti

Avtorji raziskave poudarjajo, da naj bo uporaba medijev vedno skrbno odmerjena in nadzorovana s strani starša ali vzgojitelja.

Madigan S. idr. (2019): Association Between Screen Time and Children's Performance on a Developmental Screening Test. *JAMA Pediatrics*, 173(3):244–250.

Brez tehnologije seveda tudi v vrtcih ne gre, vendar...

- Tehnologija ne omogoča doživljanje različnih čutnih izkušenj, lahko pa otrok z njim raziskuje in se izraža.
- IKT vedno le **dopolnjuje** vse ostale dejavnosti, ki jih izvajamo v okviru kurikula.
- Ustrezno uporabljena IKT ima lahko pomembno vlogo pri razvoju socialnih interakcij in otrokovem osebnem izražanju.

DOBRE PRAKSE

Pripovedovanje zgodb s fotografijo

- Projekt vrtca Vodmat (2014)
- Vzgoja preko umetniške izkušnje kot oblika induktivne vzgojne prakse.
- „Vidno zaznavanje je pred besedami. Otrok gleda in prepozna, preden zna govoriti“ (John Berger)

Primeri fotozgodb:

- Moji prostori v vrtcu
- Moja družina
- Moji prijatelji
- Portret (kako me vidi prijatelj)
- ...

Več: <http://www.vrtecvodmat.si/otroci-vrtca-vodmat-ustvarjanje-zgodbe-s-fotografijo/>

DOBRE PRAKSE

Izdelava animiranih filmov

- Vrtec Vodmat in KUD Mreža (2015-16)
- Animacije so ustvarili otroci iz Vrtca Vodmat, v stop-motion animacijski tehniki, skupaj z vzgojiteljicami
- Cilj je bil spodbuditi doživljanje in ustvarjalnost otrok ter uporabiti film kot možnost pripovedovanja zgodbe, ki jo ustvarijo otroci.

Več: <https://www.vrtecvodmat.si/animiramo/>

DOBRE PRAKSE

Izdelava animiranih filmov

- Vrtec Vodmat in KUD Mreža (2015-16)
- Animacije so ustvarili otroci iz Vrtca Vodmat, v stop-motion animacijski tehniki, skupaj z vzgojiteljicami
- Cilj je bil spodbuditi doživljanje in ustvarjalnost otrok ter uporabiti film kot možnost pripovedovanja zgodbe, ki jo ustvarijo otroci.
- V okviru projekta je nastalo 5 animiranih filmov.

Animiramo: Firbec (Sončki, 2016, 02:07)

<https://vimeo.com/166703685>

V času dela na daljavo je pomembno ohranjanje stika z in med otroki

Primarno je osrednja naloga vzgojitelja delati v neposrednem stiku z otroki.

V „izrednih razmerah“, pa bi bilo dobrodošlo, če bi vzgojitelj vzdrževal stike s starši in otroki tudi s pomočjo IKT orodij.

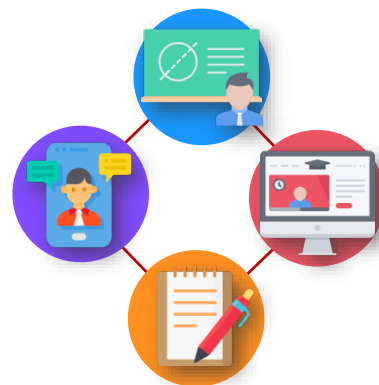
Ta stik je za otroke pomemben, saj jim daje občutek „normalnosti“ in zmanjšuje socialno izoliranost.

Uspešna uporaba IKT in delo na daljavo ni odvisna samo od vzgojitelja/-ce...

- **Prvo in samoumevno** ter izven našega vpliva: država mora na nacionalni ravni vzpostaviti tehnične in sistemske pogoje, da se izvajanje takih oblik sploh omogoči.
- Obstajati mora **podpora vodstva** in konsenz v kolektivu. Hkrati, pa mora vzgojitelj-ica sam-a narediti razmislek o svojem delu v skupini.
- Zavedati se moramo razlik glede **znanja** uporabe različne IKT, **dostopne opreme** in **pogojev** za delo na daljavo med vzgojitelji, starši in otroki.

HVALA ZA POZORNOST!

MARKO.RADOVAN@FF.UNI-LJ.SI

VODNIKOVA DOMAČIJA ŠIŠKA

GOSPA S KLOBUKOM, pripoved ob glasbi in animaciji v živo / 4+

Priredba in pripoved: Špela Frlic, ilustracije: Tanja Komadina, animacija: Andreja Goetz, glasba: Andrej Fon, produkcija: Vodnikova domačija Šiška in Združenje mladih, staršev in otrok Sezam.

Gospa Ljudmila, upokojena učiteljica šivanja, se nekega dne usede na kovčekomobil in se s papigo Arabelo odpravi na razburljivo potovanje. Pot jo pelje od užaloščenega policaja do likovno nadarjene sprevodkinje, od osamljenega filozofa do ukradenega kovča in nazadnje čisto do morja. "Tvoj dom je tam, kjer položiš svoj klobuk," Ljudmili ob slovesu reče prijatelj. Ljudmila pa na koncu ugotovi: "Življenje je piknik!" Gospa s klobukom je razburljiva in zabavna pustolovščina, a tudi topla in ganljiva zgodba o prijateljstvu.

Pripovedovalska predstava ob animiranih ilustracijah je nastala na podlagi istoimenske knjige avtoric Maše Ogrizek in Tanje Komadina, ki je prejela Levstikovo nagrado.

Foto:
**Yeremie
Pierre Noir**

PROGRAMI BRALNE KULTURE ZA OTROKE

Vodnikova domačija Šiška, Hiša branja, pisanja in pripovedovanja, ki pod vodstvom Zavoda Divja misel deluje v bližini Kina Šiška v Ljubljani, veliko pozornost namenja tudi razvoju programov s področja promocije bralne kulture za otroke. Za družine pripravljamo **nedeljski otroški program Nedelce**, v okviru katerega skupaj z glasbeniki, igralci, ilustratorji in pripovedovalci predstavljamo najboljše knjižne izdaje slovenskih založb. Za vrtce na obisku pripravimo delavnico Otroški literarni zemljevid, pripovedovanje ljudskih pravljic ali knjige po dogovoru ter izvedemo **pripovedovalsko-animirane predstave po knjižnih predlogah** (Rokavička, Gospa s klobukom, Dva zmerjavca).

Naš izstopajoči projekt je tudi **Pravljичni studio**, ki je namenjen krepitvi pripovedovalskih kompetenc pri otrocih, in v okviru katerega razvijamo pripovedovalske delavnice za otroke, izobraževanja za strokovne delavce, vsebinsko in oblikovno dovršena orodja za pripovedovanje ter bazo posnetkov pripovedovanj otrok. Več na: www.pripovedovalskistudio.si.

Kontakt:

Dogovori za organizirane skupine: pia.prezelj@divjamisel.org

Pravljичni studio: spela.frlic@divjamisel.org

KULTURNO-UMETNOSTNA VZGOJA

TKEMO MREŽO USTVARJALNOSTI

Že vrsto let si Ministrstvo za kulturo, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter Zavod RS za šolstvo v sodelovanju s kulturnimi ustanovami, vzgojno-izobraževalnimi zavodi, fakultetami, lokalnimi skupnostmi ter tudi z ustanovami z drugih resorjev (zdravje, kmetijstvo, okolje in prostor, gibanje in šport ...) z različnimi pobudami, razpisi in dogodki prizadevamo povečati dostopnost kulture in umetnosti otrokom in mladim.

Naš skupni cilj je otrokom že v predšolskem obdobju omogočiti spoznavanje različnih področij kulture in umetnosti, tako z vidika sprejemanja in spoznavanja kulture, raziskovanja umetnosti kot tudi z vidika spodbujanja njihove ustvarjalnosti na različnih področjih kulture.

Mreža koordinatorjev

Katalog ponudbe KUV

Strokovna usposabljanja

Gradiva

Prijavite se

Iskanje

2020

Kulturni bazar

Menu

O projektu

S Kulturnim bazarjem, nacionalnim medresorskim projektom kulturno-umetnostne vzgoje (KUV), spoznajte kakovostne kulturne projekte ter programe za otroke in mlade, strokovna usposabljanja, pridružite se nacionalni mreži ter raziščite možnosti za kreativna partnerstva.

PREBERITE VEČ

Na prenovljeni spletni strani **nacionalnega medresorskega projekta Kulturni bazar** (<https://kulturnibazar.si/>) najdete celovito predstavitev kulturno-umetnostne vzgoje (KUV):

- **Katalog ponudbe KUV za 2020/21** (www.katalog.kulturnibazar.si/), spletni imenik slovenskih kulturnih ustanov, ki delujejo na področju kulturno-umetnostne vzgoje
- informacije o **strokovnih usposabljanjih**, koledar dogodkov in druge novice s področja KUV;
- **vse o nacionalni mreži KUV**, o registraciji koordinatorjev KUV ter prednostih, ki jih prinaša vključitev v mrežo;
- rubriko **Gradiva**, kjer najdete nacionalne in mednarodne strateške dokumente, nacionalno in mednarodno strokovno literaturo z vseh področij KUV;
- predstavitev **nacionalnih medresorskih projektov KUV**: [Rastem s knjigo](#), [Kulturni bazar](#), [Teden kulturne dediščine](#), [Nacionalni mesec skupnega branja](#);
- predstavitev nacionalnih projektov KUV, s katerimi od 2016 do 2021 MK in MIZŠ s podporo evropskih sredstev podpiramo vzpostavitev odprtih, inovativnih učnih okolij in prožnih oblik učenja.

Enkrat letno organiziramo tudi **celodnevno strokovno usposabljanje registriranih koordinatorjev KUV iz vse Slovenije**. Na usposabljanjih predstavimo primere dobrih praks povezovanja na različnih ravneh, ki so nam lahko v pomoč pri našem delu, velik del posveta pa namenimo aktivnemu sodelovanju vseh udeležencev, spoznavanju drugih koordinatorjev in izmenjavi izkušenj ter iskanju novih možnosti povezovanja. V letošnjem letu, ki ga je zaznamoval covid-19, smo se uspeli srečati v živo – posebno pozornost smo namenili razpravi o izzivih dejavnostim KUV na daljavo. Upamo, da se bomo v letu 2021 lahko spet zbrali bolj množično. Vabljeni, da se vključite v mrežo in se nam pridružite!

VABILO

Vse vzgojno-izobraževalne zavode, ki še niste vključeni v nacionalno mrežo kulturno-umetnostne vzgoje, vabimo, da se nam pridružite. Na spletni strani Kulturnega bazarja najdete **obrazec za registracijo koordinatorja KUV v VIZ** (<http://www.kulturnibazar.si/prijava/>). Strokovni delavci vrtca se lahko v soglasju z vodstvom vrtca registrirajo in pridobijo izkaznico.

Že sedaj vas vabimo spomladi na **Kulturni bazar 2021** v Ljubljano in jeseni na **Kulturni bazar v regiji 2021**, ki bo spet v Mariboru.

REPUBLIKA
SLOVENIJA

MINISTRSTVO
ZA KULTURO

MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Zavod Republike Slovenije za šolstvo

Strokovno usposabljanje Kulturni bazar

31. marca 2021 v Cankarjevem domu v Ljubljani

Kulturni
bazar

cankarjev dom

Skladno z epidemiološko sliko in navodili NIJZ si vsi skupaj še naprej prizadevamo, da bi otrokom in tudi strokovnim delavcem vzgojno-izobraževalnih zavodov omogočili neposreden stik s kakovostno umetnostjo in kulturo ter nadaljevali načrtane smernice razvoja KUV na nacionalni ravni. Z dobrim sodelovanjem in upoštevanjem varnostnih ukrepov nam to zagotovo lahko uspe.

Pripravile: **Nataša Bucik, Nada Požar Matijašič in Ana Petrovčič**, nacionalne koordinatorke KUV na MK, MIZŠ in CD

ZA ŠČEPEC BRALNE KULTURE

Vabimo vas, da tudi v tem šolskem letu spremljate raznovrstno ponudbo, ki jo pripravljamo na področjih bralne pismenosti, bralne kulture in promocije branja.

NACIONALNI MESEC SKUPNEGA BRANJA (NMSB) IN BEREMO SKUPAJ

Z NMSB in akcijo **Beremo skupaj** predstavljamo kakovostno **mrežo vseh, ki delujemo v razvoju bralne pismenosti in bralne kulture**. Prispevati želimo k boljšemu prepoznavanju pomena področja ter celovitejši nacionalni skrbi zanj. Čeprav se je **NMSB'20** zaključil 11. oktobra, bomo organizatorji skrbeli za vidnost naših programov vse leto, saj bomo lahko le tako dosegli tudi naše dolgoročne cilje. Informacije o dogajanju po vsej Sloveniji, pa tudi med Slovenci, ki so del slovenskega kulturnega prostora zunaj naših meja, najdete v **dogodkovniku** <https://nmsb.pismen.si/>, kjer so na voljo tudi različna slikovna in druga gradiva. Vabimo vas, da se na zemljevid bralne kulture Slovenije vpišete tudi vzgojno-izobraževalni zavodi s prireditvami za otroke in družine, z medgeneracijskimi druženji in z virtualnimi vsebinami. Dogodkovnik je za vnose odprt vse leto.

NACIONALNA MREŽA ZA BRALNO PISMENOST IN BRALNO KULTURO TER PORTAL DRUŽINSKA PISMENOST

Eden od pomembnih ciljev **Nacionalne strategije za razvoj bralne pismenosti** je vzpostavitev medresorske nacionalne mreže izvajalcev za razvijanje in koordiniranje programov bralne pismenosti in bralne kulture (nosilec **Andragoški center Slovenije**). Delovanje mreže se bo uveljavljalo v obliki strokovnih srečanj, skupnih promocijskih akcij ter v obliki skupnega portala. Letos nam je uspelo vzpostaviti del portala, ki je namenjen spodbujanju pismenosti in bralne kulture v družini: <https://druzina.pismen.si/>.

SPLOŠNE KNJIŽNICE

Splošne knjižnice v Sloveniji v različnih organizacijskih oblikah izvajajo svojo dejavnost na več kot tisoč mestih po državi. V lokalnih skupnostih splošne knjižnice predstavljajo odprt socialni prostor. Na voljo so vsem obiskovalcem, od najmlajših do najstarejših. Kaj vse ponujajo in kako posegajo v življenjski prostor posameznika in lokalne skupnosti, lahko spoznate tudi s klikom na: <https://www.knjiznice.si/>.

DRUŠTVO BRALNA ZNAČKA SLOVENIJE – ZPMS

mlade; koordinira obiske ustvarjalcev; pripravlja motivacijsko gradivo (priznanja in druge nagrade) za otroke v predšolskem obdobju (spodbujanje družinskega branja) ter za mlade bralce v OŠ in SŠ; vodi projekt Medgeneracijskega branja ... Uspešno se povezuje na nacionalni in mednarodni ravni – je med pobudniki NMSB in vodi promocijsko akcijo *Beremo skupaj*.

PIONIRSKA – CENTER ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST IN KNJIŽNIČARSTVO (MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA)

Društvo (<https://www.bralnaznacka.si/sl/>) na vseslovenski ravni koordinira gibanje *Bralna značka*, ki spodbuja razvoj bralne, knjižne in književne kulture, predvsem med otroki in mladimi. Osnovne naloge Društva so, da strokovno in širšo javnost informira o sodobnem dogajanju, povezanem z razvojem bralne kulture; pripravlja priporočila za delo z mladimi bralci, skrbi za smernice izbora bralnih gradiv in pripravlja tudi nekatera orodja zanje (npr. spletna **Priporočilnica**: <https://www.bralnaznacka.si/sl/priporocene-knjige/>); organizira izobraževanja za mentorje (**5. in 6. marec 2021**: Pomen vključevanja staršev za bralni razvoj otroka), starše, otroke in

Pionirska je nacionalno teoretsko in praktično središče mladinskega knjižničarstva, ki s svojo tradicijo in programom podpira razvoj predšolske, šolske in splošne bralne kulture. Središčno vlogo te ustanove zagotavljajo:

- materialno osnovo, npr. *arhiv mladinskih knjig in periodike*, zbirko *strokovnega gradiva o mladinski književnosti in knjižničarstvu*, informacijski center (dokumentacija in specialni katalogi),
- praktično delo, npr. obdelavo in vrednotenje ter promocijo literature za otroke in mladino (**Priročnik za branje kakovostnih mladinskih knjig**, *knjigometer*, *zlata hruška*);
- izobraževanje (*Strokovne srede*, *simpoziji*, *Ciciuhec* – beremo z malčki);
- bibliopedagoške dejavnosti (*Ugriznimo v zlato hruško*, *Starši berejo zlato hruško*, *Kosovirjeva žlica* itd.);
- aktivno sodelovanje z nacionalnimi ustanovami – Pionirska je s svojimi orodji in sistematiko pomembna partnerica nacionalne mreže za bralno pismenost, še posebej za družinsko, ter tudi ena od pobudnikov **NMSB**.

PIONIRSKA – CENTER ZA MLADINSKO KNJIŽEVNOST IN KNJIŽNIČARSTVO (MESTNA KNJIŽNICA LJUBLJANA)

IBBY (<https://www.ibby.si/>) je sekcija Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY. Temeljni del njenega poslanstva je promocija kakovostnih mladinskih knjig in bralne kulture. V letu 2020 je Slovenska sekcija IBBY mednarodna pokroviteljica **2. aprila – mednarodnega dneva knjig za otroke**. Peter Svetina in Damijan Stepančič sta ustvarila poslanico Lakota po besedah, ki je potovala po vsem svetu (<https://www.ibby.si/index.php/int-ibby/ibby-2-april/361-lakota-po-besedah>). V sodelovanju s Pionirsko so ob tem pripravili bralnospodbujevalno akcijo s knjigami obeh ustvarjalcev, med njimi so tudi številne kakovostne slikanice, namenjene bralcem v predšolskem obdobju.

MI SMO GLEDALIŠČE

najlepša iznajdba človeškega duha

Slovensko gledališče, ki ga je pisec prvega slovenskega teatrološkega dela Josip Nolli imenoval »najlepša iznajdba človeškega duha«, je radoživ in iskri prostor odprtega, temperamentnega, kreativnega dialoga in umetniških presežkov. Nagovarja prihodnost, odgovarja sedanjosti in ohranja preteklost. Je inovativno učno okolje in prožna oblika učenja skupnosti in posameznika. Je prostor svobode, izmenjave in povezovanja. Ta »najlepša iznajdba človeškega duha«, slovensko gledališče, združuje, navdihuje in gradi ... **Mi smo gledališče – spoznajte nas! Za vas ustvarjamo in smo odprti tudi v koronačasu. Obiščite nas!**

Mi smo gledališče

(www.zlatapalica.si/kreativno-partnerstvo/mi-smo-gledalisce/)

Slovenija ima bogato kulturno krajino vladnih in nevladnih, profesionalnih ustanov na področju uprizoritvenih umetnosti, ki skrbijo za raznovrstno kakovostno gledališko, umetniško izkušnjo otrok, mladih in odraslih. **Obiščite spletne strani ustanov, spoznajte naše dejavnosti in kulturno-vzgojne programe ter odkrijte možnosti za prihodnja sodelovanja.**

Zlata paličica

(www.zlatapalica.si/)

Spletna platforma Zlata paličica je referenčna baza za iskanje in prvo spoznavanje kakovostnih gledaliških predstav za otroke in mladino. Namenjena je vsem, ki radi obiskujete gledališče in želite v gledališki svet vpeljati tudi odrasčajoče občinstvo. **Zlata paličica** je del nacionalnega projekta kulturno-umetnostne vzgoje **Gleda(l)išče** za povečanje gledališke pismenosti in ustvarjalnosti otrok, mladih in strokovnih delavcev, spodbujanje medpodročnih kreativnih partnerstev ter razvoj splošnih kompetenc na področju kulture. Nosilec projekta je **Slovenski gledališki inštitut** (www.slogi.si).

sl()gi SLOVENSKI
GLEDALIŠKI
INŠTITUT

Pismenost za gledališče, 12. 4. 2021

(www.slogi.si/dogodki/pismenost-za-gledalisce-nacionalni-posvet-kuv/)

Na drugem **celodnevem nacionalnem strokovnem posvetu o kulturno-umetnostni vzgoji na področju gledališča** se bomo posvetili vprašanju razvoja občinstva ter gledališkemu opismenjevanju otrok, mladine in strokovnih delavcev. **Rezervirajte si termin!** Organizatorji: Slovenski gledališki inštitut, Ministrstvo za kulturo RS, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport RS, Zavod RS za šolstvo, Cankarjev dom v Ljubljani ter kulturne ustanove in ustvarjalci s področja uprizoritvenih umetnosti.

Tovariški abonma 2020/2021

(www.transferzala.si/Tovariski-abonma)

Tovariški abonma je abonma šestih neodvisnih odrov in gledališkega muzeja za pedagoške delavce. Namenjen je spoznavanju sodobne scenske umetnosti za vse v vrtcih, šolah in drugih vzgojno-izobraževalnih organizacijah, ki si želijo umetnost vključevati oziroma povezovati s svojim pedagoškim delom ali pa jo samo boljše spoznavati, se o njej pogovarjati in jo preizkušati. Tovariški abonma je **brezplačen**. Udeleženci abonmaja prejmejo **potrdilo o strokovnem izobraževanju**.

Umetnost – način življenja

(www.hisaotrok.si/umetnost-nacin-zivljenja/)

Projekt kulturno-umetnostne vzgoje izvaja **konzorcij starih neodvisnih izvajalcev gledaliških izobraževanj** z namenom ustvariti proces, ki bo poenotil pedagogiko in opolnomočil mentorje, da bo mogoč lahek in zvezen prehod udeležencev med posameznimi učno-vzgojnimi obdobji.

O POMENU USTVARJALNEGA GIBA ZA OTROKE

Ustvarjalni gib temelji na načelih sodobne plesne umetnosti. Je umetnost, katere medij je telo v gibanju. Cilj ni učenje gibalnih vzorcev, temveč spodbujanje gibanja kot otrokovo izrazno sredstvo. Otroci se tako začnejo zavedati svojega telesa, razvijajo čut za prostor in orientacijo, za dinamiko in kakovost gibanja, predvsem pa za spontano izraznost in samostojno ustvarjalnost.

Ustvarjalni gib je močan zaveznik pri razvoju številnih lastnosti odrasčajočega otroka. Otrok uporablja celotno telo in raziskuje različne gibalne možnosti ter ob tem razvija vse psihomotorične sposobnosti: moč, gibljivost, hitrost, vzdržljivost, ravnotežje, natančnost, še zlasti pa koordinacijo gibanja v prostoru in v ritmu.

Gibanje in čustvovanje imata veliko skupnega, saj se vsa čustva kažejo tudi skozi telo. Tudi zato je ustvarjalni gib otrokom v veliko zadovoljstvo, saj lahko z njim izražajo čustva in doživetja, ki jih ne zmorejo ubesediti. Sprošča njihovo domišljijo, vodi do doživljanja in izražanja, krepi samoiniciativnost, inovativnost in občutek svobode.

V okviru ustvarjalnega giba otroke navajamo na sodelovanje, sporazumevanje, reševanje težav v skupini, na medsebojno upoštevanje, različnost, strpnost in prijateljske odnose.

Otroci se najlažje učijo iz telesnih in čutnih izkušenj.

Ustvarjalni gib torej razvija gibalne sposobnosti in zmožnosti, bogati svet čustev, pogloblja čustveno inteligenco, razvija splošne in posebne intelektualne sposobnosti ter ustvarjalnost, oblikuje estetski čut in zaznavo, pospešuje socializacijske procese itd. Je tudi odlično področje za vzgojo medsebojne strpnosti, spoštovanja drugačnosti in sodelovanja z drugimi.

Na področju ustvarjalnega giba deluje v Sloveniji veliko odličnih in izkušenih umetnikov, koreografov in mentorjev. Pomembnejše kulturne ustanove na tem področju so **Center kulture Španski borci, PTL – Plesni Teater Ljubljana, Javni sklad RS za kulturne dejavnosti – JSKD (Oddelek za ples) in Zavod Emanat.** Na spletni strani Zavoda Emanat lahko najdete koreografski imenik s seznamom slovenskih umetnikov sodobnega plesa: <https://ski.emanat.si/>

Več o sodobnem plesu in izraznem gibanju ter nekaj primerov delavnic, ki so uporabne tudi v izobraževalnem procesu, je dostopnih v e-priročniku **Namig za gib: zbirka delavnic ustvarjalnega giba:** https://www.jskd.si/ples/uvod_ples.htm

Foto: **Vladan Janković**

Pripravili: **Tadeja Pungerčar** in **Nina Meško**, nacionalni koordinatorici KUV za področje plesa

ČAROBNI SVET GIBLJIVIH PODOB – FILM ZA PREDŠOLSKE OTROKE

Filmska vzgoja v Art kino mreži Slovenije – AKMS (<http://www.solafilma.si/sl/objava/art-kino-mreza-slovenije>)

Tudi v tem šolskem letu vas vabimo na **filmskovzgojne dejavnosti za otroke v kinematografih AKMS**. Ponudbo aktualnih filmov za vrtce si ogledajte v novem Kinodvorovem **Šolskem katalogu 2020/21**. Filmi, ki so na voljo za ogled v Kinodvoru in drugih programih v Art kino mreži, so opredeljeni starostno, po temah in vsebinah ter priporočenih spremljevalnih dejavnostih. Za seznam vseh priporočenih filmov obiščite njihov **Spletni šolski katalog**. Za pomoč pri izboru filma se obrnite na filmskovzgojni koordinatorki AKMS ali na vaš lokalni kinematograf. Možnost ogleda izbranega filma je pogojena z ustreznim projektorjem v posameznem kinematografu.

Kinodvorov šolski program (<https://www.kinodvor.org/za-sole/>)

je program filmske vzgoje za vrtce in druge izobraževalne ustanove. Vsako leto pripravijo **Šolski katalog**, ki vsebuje referenčen izbor novih filmov, primernih za najmlajše gledalce. **Spletna stran Za šole** obsega informacije, ki jih strokovni delavci potrebujejo za delo s filmom, ter **pedagoška gradiva**, ki so v pomoč vzgojiteljem pri pripravi na ogled filma in dejavnostih po ogledu. V **Knjižni zbirki Kinobalon** izhajajo knjižnice, namenjene neposredno otrokom (dostopne tudi v elektronski obliki). V Kinodvoru redno izvajajo tudi **izobraževanja za strokovne delavce v vrtcih**. V zadnjih letih so v evropskem projektu **Cinemini** razvili programe, ki so posvečeni prav najmlajšim gledalcem, že od tretjega leta naprej, in njihovim prvim korakom v film.

Najlepši animirani filmi za otroke (http://www.animateka.si/2020/assets/Slon_na_Animateki_VV_OS.pdf)

Na **17. Mednarodnem festivalu Animateka**, ki bo letos med 30. novembrom in 6. decembrom v Ljubljani, smo tudi v letos pripravili pester in kakovosten program kratkih animiranih filmov.

Slon I – sklop animiranih filmov za otroke od tretjega do šestega leta starosti, je del **Slonovega tekmovalnega programa**, v katerem so zbrani najboljši sodobni animirani filmi domačih in tujih avtorjev – sporočilno in likovno bogata dela, pestra po vsebini in tehniki. Podajte se v čarobni svet animiranih filmov!

Podmornica – Otok za mularijo (www.isolacinema.org)

je filmskovzgojni program zavoda **Otok** za otroke, mlade in družine. Za otroke od tretjega leta vse šolsko leto pripravlja projekcije animiranih filmov avtorjev od blizu in daleč, ki so posebej primerni za doživetje prve filmske izkušnje. Izbor filmov sega od najnovejših, prikazovanih na filmskih festivalih po svetu, do starejših, ki jih danes lahko najdemo le še v filmskih arhivih. Projekcije so pospremljene s pogovori o filmih.

ENIMATION school, delavnice animiranega filma (<https://www.enimation.si/enimation-school/>),

omogočajo otrokom spoznavanje z osnovami animiranega filma (snemanje, scena, glasba ...) in prvim stikom ustvarjanja gibljevih podob. Otroke spodbujamo k celostnemu pristopu in povezovanju različnih umetniških praks, delu v skupini, spodbujamo občutljivosti do AV-vsebin in ročne spretnosti v navezavi s klasičnim snovmi in novimi mediji. Delavnice potekajo v sodelovanju Društva za razvoj filmske kulture in Zavoda MARS Maribor. Poleg delavnic za najmlajše organiziramo tudi izobraževanja za vzgojitelje.

Društvo za širjenje filmske kulture KINO!: izobraževalni program **Ostrenje pogleda** (<https://e-kino.si/ostrenje-pogleda/op-na-obisku/ostrenje-pogleda-na-obisku-v-vrtcu/>)

ponuja različne domiselne triurne delavnice za najmlajše, v katerih poskušamo otrokom prilagojeno vzbuditi radovednost in razviti senzibilnost za filmsko umetnost.

Društvo za oživiljanje zgodbe 2 koluta (<http://distribucija.animateka.si/>): **Šolske projekcije animiranih filmov za vrtce**

V šolskem letu 2020/21 smo pripravili **izbor kakovostnih kratkih animiranih filmov za najmlajše, Pripovedke iz živalskega kraljestva** (<http://pripovedke.animateka.si/>), ogledate si ga lahko v vašem najbližjem kinematografu. Program obsega sedem likovno različnih animiranih filmov s poučnimi in toplimi zgodbami iz živalskega kraljestva, primernih za otroke **od tretjega leta**. Filme spremlja **pedagoško gradivo za vzgojitelje in starše**, v katerem najdete izhodišča za pogovor o posameznih filmih in ideje za ustvarjalne dejavnosti.

Društvo za izvajanje filmske vzgoje Slon (www.drustvoslon.si): **Slon v vrtcu** (<http://www.drustvoslon.si/sl/novica/items/sl-v-vrtcu-180.html>)

Osvežena ponudba filmskovzgojnih dejavnosti za vrtce prinaša različne formate **delavnic optičnih igrarč in animiranega filma, ponudba animiranih filmov s pedagoškimi pogovori** ... Animirani film je čaroben medij brez omejitev, primeren za vsakogar, ne glede na predznanje in starost. Vabimo vas k sodelovanju, prisluhnemo pa tudi vašim tudi željam.

RADIO IN TELEVIZIJA ZA PREDŠOLSKE OTROKE

Ker se ustvarjalci otroških oddaj zavedamo odgovornosti do najmlajših gledalcev oziroma poslušalcev, v ospredje vedno postavljamo kakovost in pestrost vsebin.

Z kot Zofka

Z kot Zofka je nova oddaja, ki jo bodo predšolski otroci ob sobotnih jutrih lahko spremljali v živo. Izmenjaje jo bodo vodili Nejko Smejko, Anka in Gaki v družbi navihanih Zane, Larsa in Karle. Sestavljali bodo besede in reševali besedne uganke, pri čemer bodo lahko sodelovali tudi gledalci. Spoznavali bodo poklice in izvedeli, čemu so namenjeni nekateri predmeti. Otroci zunaj studia bodo predstavljali živali in se oglašali iz delovnega kotička. Tudi hudomušnih pesmi ne bo manjkalo. Vse to pa bo tiho in mirno opazovala zofa Zofka ...

Čudogozd

Otroci radi obiskujejo Čudogozd, saj je na čudogozdni jasi mogoče prav vse. V četrti sezoni se je spremenila v kuhinjo, gledališče, trgovino, knjižnico, restavracijo ... A ni šlo vse kot po maslu. Otroci so se morali spoprijeti s številnimi nesporazumi in zagatami. Kako so jih reševali? Je mogoče čas zavrteti nazaj in popraviti nastalo zmedo? Ena, dve, tri, Čudogozd več daleč ni.

Studio Kriškraš

Kriškraški vabijo otroke, da z njimi odkrivajo, kako čudovito se je poigravati z domišljijo, kako vznemirljivo je sklepati prijateljstva in kako zabavne so lahko tudi napake. Prav te nam dajo neprecenljive izkušnje, ki se lahko pripetijo vsem in iz njih se tudi veliko naučimo. Juhej, s pesmijo in smehom gremo veselo naprej! Studio Kriškraš je mozaična oddaja za predšolske otroke, v kateri nastopajo lutkovni junaki in njihov prijatelj Lovro. To je varno televizijsko igrišče, kjer so otroci lahko to, kar so.

Čebelice

S serijo televizijskih slikanic Čebelice se RTV Slovenija poklanja svetovnemu dnevu čebel, in Knjižnici Čebelica, legendarni zbirki založbe Mladinska knjiga. Zbirka 21 televizijskih pravljic, ki jih lutkovnemu junaku bobru Boru interpretirajo dramski igralci, krepi zavedanje o vlogi čebel ter pogloblja bralni, slušni, vizualni in medijski razvoj otrok. S serijo podpiramo tudi projekt [Nacionalni mesec skupnega branja](#).

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMENJENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTCEV
Gradivo za udeležence

Ribič Pepe

Ribič Pepe bo z nami že 13. leto. Premagoval bo najrazličnejše strahove, ki pestijo tudi otroke: soočil se bo s pajki, z grozljivkami, z vodo, s temnim gozdom ... Pri tem mu bodo pomagali pernatí prijatelj Kakadudu, zviti lisjak Foksner, nasmejani otroci in Ronja. Ronja je radovedna, pristrčna in pogumna rdečelasa deklica, Pepetova prijateljica. Ničesar se ne boji. V Pepetovi družini jo čakajo poučna zabava, risanje, petje in ples.

Izodrom – spletna stran pestrih izobraževalnih vsebin

<https://www.rtvsllo.si/tv/otroski/izodrom>

Oddaja Izodrom je nastajala v času epidemije koronavirusne bolezni, vsebine zanjo smo pripravljali v sodelovanju z učitelji, Zavodom RS za šolstvo in Ministrstvom za izobraževanje, znanost in šport. Na spletni strani je mogoče najti vrsto zanimivih prispevkov, člankov in oddaj. Ker so razvrščeni po temah, lahko tudi predšolski otroci najdejo odgovore na svoja vprašanja in se ob tem zabavajo.

Risanke in tuje serije

Risanke so brezčasne, saj razveseljujejo male in velike. Izbrane so premišljeno, ne prikazujejo nasilja, s pozitivnimi vrednotami ugodno vplivajo na vsestranski razvoj otrok ter z likovnimi podobami spodbujajo njihov estetski čut. S svojimi zgodbami in simpatičnimi junaki pa gledalce pritegnejo tudi tuje igrane serije, v katerih se njihovi vrstniki spoprijemajo z različnimi težavami in jih rešujejo skupaj s prijatelji. Vstopajo v domišljjske svetove in postajajo junaki svojih svetov.

RADIO SLOVENIJA

Radijska igra za otroke

Radijska igra za otroke je v učnih načrtih osnovnih šol opredeljena kot didaktični pripomoček. To je nekoliko prezrta, a za otrokovo slušno zaznavanje, predvsem pa za razvoj pismenosti v najzgodnejšem obdobju nadvse pomembna umetniška zvrst. Radio Slovenija, ki jo pri nas edini neguje in razvija, je dostopnost radijskih iger za otroke na spletu močno poenostavil in prilagodil sodobnim potrebam, zlasti strokovni presoji učiteljev in uporabi v vzgojno-izobraževalnem procesu.

Dostop do vsebin; <https://otroski.rtvsllo.si/rio/> in <https://radioprvi.rtvsllo.si/radijska-igra-za-otroke/>

Otroške oddaje 1. programa Radia Slovenija

Na Radiu Slovenija verjamemo, da sta glas in govor človekovi najmočnejši orožji. Program za mlade na 1. programu Radia Slovenija skrbi za to, da se sliši tudi glas najmlajših in da ta del občinstva nagovarjamo odgovorno in enakovredno. Vsak delovnik se lahko ob 6.40 otroci zbudijo ob rubriki **Dobro jutro, otroci**, ob sobotah ob 8.05 pa ob oddaji **Radijski ringaraja**, ki je namenjena najmlajšim poslušalcem, njihovim vprašanjem, ugankam, pesmim ter doživetjem v vrtcu in šoli.

Pogovor z otroki posnamemo ob obisku vrtca ali šole, nekateri pa pokličejo kar v oddajo. V obeh primerih je poglobitni namen sproščen pogovor, ki spodbuja razmišljanje o različnih temah in pozorno poslušanje vrstnikov, voditelja, zvočnih ugank itd. Kljub sproščenosti in lahkotnemu načinu vodenja oddaje ustvarjalci verjamemo, da je delo z otroki in za otroke eno najtežjih in najodgovornejših. Pri tem ne pozabljamo na prednosti radijskega medija, ki dopušča, da si otroci ustvarijo svojo podobo o stvareh, ki jih slišijo, in tako razvijajo domišljijo ter čustveno in socialno inteligenco v letih, ko je to izjemno pomembno za njihov nadaljnji razvoj. Vsebine so tudi izobraževalne, zato poslušanje, ki je lahko uvod v pogovor, priporočamo tudi v vrtcih in nižjih razredih osnovne šole.

Radio Slovenija

PRVI

Uredništvo za mlade na 1. programu Radia Slovenija pripravlja tudi oddajo **Lahko noč, otroci**, ki je postala že pravcati zaščitni znak našega radia – pravljice so vir domišljije, znanja, otrokom navdih za risanje, ustvarjanje, razmišljanje, pripovedovanje zgodb, starši in stari starši ter seveda tudi vzgojitelji in učitelji pa ob poslušanju lahko dobijo navdih za svoje pripovedi. Oddaja je na sporedu vsak večer ob 19.45, v našem arhivu na www.radioprvi.si pa ves čas.

Slikovno gradivo: arhiv RTV Slovenija

PEDAGOŠKI PROGRAMI ZA VRTCE V SLOVENSKIH MUZEJIH IN GALERIJAH

SKUPNOST MUZEJEV SLOVENIJE

Slovenski muzeji in galerije, združeni v **Skupnost muzejev Slovenije (SMS)**, že desetletja pripravljamo kakovostne izobraževalne programe za vse generacije. Otroci, ki obiskujejo vrtec, so ob tem deležni še posebne pozornosti. Ker muzeji in galerije predstavljajo vsa področja človekovega delovanja, je tudi nabor vsebin zelo raznovrsten. Več kot sedemdeset ustanov, razporejenih po vsej Sloveniji, svoje programe predstavlja na spletni strani <https://www.pedagoskiprogrami.si/si>.

Tu so navedeni in označeni programi za predšolske otroke, njihovi opisi, cene, odpiralni čas ter kontaktni podatki ustanov. Ker imajo skupine otrok iz vrtcev za obisk muzeja ali galerije običajno zelo omejen čas, se najpogosteje odločajo za ustanove v svoji bližini. Na spletni strani je zato omogočeno iskanje ustanov in njihovih programov po regijah.

V večino (a ne v vse) muzejev in galerij imajo predšolski otroci prost vstop, potrebno je le simbolično doplačilo za izvedbo pedagoškega programa.

Sekcija za izobraževanje in komuniciranje Skupnosti muzejev Slovenije, ki združuje muzejske pedagoške delavce, pa že več kot desetletje vsako leto v Tednu otroka© v okviru promocijske akcije **Z igro do dediščine** vabi otroke in družine na brezplačne prireditve: delavnice, igralnice, vodenja itd. Namen akcije je v kulturne ustanove privabiti številne mlade obiskovalce, da dediščino odkrivajo zabavno in igrivo. Letos smo muzeji in galerije za otroke in družine brezplačno odprli svoja vrata od 5. do 11. oktobra, akcijo pa bomo v prvem tednu oktobra zagotovo ponovili tudi prihodnje leto.

Foto: arhiv Prirodoslovnega muzeja Slovenije

Pripravila: dr. **Staša Tome**, nacionalna koordinatorka za kulturno-umetnostno vzgojo za muzeje in galerije

POKUKAJMO V SVET UMETNOSTI!

Tako se glasi eden od številnih KUV-programov, ki ga organizirajo galerije, muzeji, stanovske in nevladne organizacije s področja **likovnih umetnosti**. To danes ni več enoznačen pojem, prepleta se z različnimi žanri in mediji, doživljanja in razumevanja tega pestrega in včasih skrivnostnega sveta pa se je treba učiti; velja, da je treba začeti zgodaj! V ta svet vabijo (povečini brezplačni) programi, kot so *Prvi galerijski koraki*, *Prvič v galerijo*, *Vrtec na obisku*, *Dan za vrtce*, *Umetnina pripoveduje*, *Likovne urice*, *Abonma za vrtce* itd. Vsak teden v oktobru vabi tudi skupna akcija *Z igro do dediščine*. Gre za otrokom prilagojene obiske razstav, obogatene z delavnicami, igrami, pripovedovanjem, prvim stikom z umetnikom ...

Foto: Bojan Velikonja

In katere ustanove v okviru Kulturnega bazarja na stežaj odpirajo vrata predšolski otroški zvedavosti? *CELEIA – Galerija sodobne umetnosti Celje*, *Galerija Božidar Jakac* (Kostanjevica na Krki), *Galerija Murska sobota*, *Galerija Velenje*, *Galerija ŠKUC* (Ljubljana), *Koroška galerija likovnih umetnosti* (Slovenj Gradec in Ravne na Koroškem), *MG+MSUM* v Ljubljani, *MGLC – Mednarodni grafični likovni center* (Ljubljana), *Pilonova galerija* (Ajdovščina), *Zveza društev slovenskih likovnih umetnikov* (Ljubljana), *Umetnostna galerija Maribor* ter še druge ustanove na <http://katalog.kulturnibazar.si>

Pokukajmo torej v svet umetnosti – in tam tudi ostanimo!

Pripravila: **Lili Šturm**, koordinatorica KUV za likovno umetnost

ARHITEKTURA, PROSTOR IN OBLIKOVANJE

za vrtce

Da bi spremenili svet, potrebujemo novo generacijo, opremljeno z novim načinom razmišljanja.

Generacijo, ki bo znala reševati sodobne probleme in sprejemati informirane odločitve.

Generacijo, ki bo znala razmišljati kot arhitekti in oblikovalci.

Zakaj otroke učiti o arhitekturi in oblikovanju?

- Ker začnejo kritično razmišljati o sebi in družbi.
- Ker se naučijo izražati s podobami, skicami in 3D modeli.
- Ker bolje razumejo potrebe ljudi, omejitve okolja in potenciale prostora.
- Ker lahko sodelujejo v procesih odločanja in spoznajo, kaj je skupno dobro.

"Stremimo k temu, da bi vsi ljudje imeli osnovno izobrazbo o grajenem prostoru.

Kajti le tak posameznik se lahko vključuje v družbo in skupaj z njo sodelača o prostoru, v katerem živimo, ga ureja in ceni."

Center arhitekture Slovenije

Od leta 2012 se naše področje predstavlja na Kulturnem bazarju ter sodelujemo s predavanji za strokovne delavce in s predstavitvami izkustvenih delavnic.

Center arhitekture Slovenije je član koordinacijskega odbora Kulturnega bazarja in koordinator področja Arhitektura, prostor in oblikovanje, v katerem združujemo 13 ustanov.

Center arhitekture Slovenije

Igriva arhitektura

www.centerarhitekture.org

www.igrivarhitektura.org

Muzej za arhitekturo
in oblikovanje - MAO
www.mao.si

Zavod Otok
www.zavod-otok.si

prostoRož
www.prostoroz.org

Društvo urbanistov in
prostorskih planerjev
Slovenije - DUPPS
www.dupps.si

tipoRenesansa
www.tiporenesansa.si

Zavod BIG
www.zavodbig.com

Paz!park
www.pazipark.si

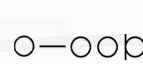
Društvo oblikovalcev
Slovenija - DOS
www.dos-design.si

Inštitut za politike
prostora - IPOP
www.ipop.si

OLOOP Design
www.oloopdesign.com

Društvo arhitektov
Ljubljana - DAL
www.drustvo-dal.si

Metro SR
www.urbanisti.com

ARHITEKTURA, PROSTOR IN OBLIKOVANJE za vrtce

IGRIVA ARHITEKTURA

Prostor in arhitektura nas obdajata vse življenje, dajeta okvir vsem našim dejavnostim. Zato ni nikoli prezgodaj za ozaveščanje in izobraževanje o pomenu kakovostno grajenega prostora.

Projekt **Igriva arhitektura**, ki na področju cele Slovenije deluje pod okriljem Centra arhitekture Slovenije, je izobraževalni program, ki deluje v javnem interesu z namenom poudarjanja pomena prostorskih vrednot in dviga bivanjske kulture. Dolgoročni cilj delovanja je uveljaviti področje grajenega prostora in arhitekture v vzgojno-izobraževalnih programih za osnovne in srednje šole ter vrtce.

Projekt **Igriva arhitektura** s sodobnimi metodami učenja in z izkušnjo podpira razvoj kritičnega in kreativnega mišljenja, ponuja kakovostne in zanimive postopke za razumevanje prostora, arhitekture in oblikovanja v formalnih in neformalnih izobraževalnih okoljih. Projekt je prilagojen različnim starostnim skupinam, kot tudi otrokom s posebnimi potrebami.

V okviru **programa za vrtce** prirejamo številne dejavnosti:

- ustvarjalne **delavnice za otroke** v vseh vrtcih po Sloveniji
- **izobraževanja** za vzgojitelje Igriva arhitektura
- **ilustrirana pisma** junaka Igija Špica
- vsakoletni **nagradni ustvarjalni natečaj** [Vseslovenski dan habitata]

Leta 2013 je bil projekt Igriva arhitektura nagrajen s Plečnikovo medaljo za prispevek k bogatitvi arhitekturne kulture, ki je ena najpomembnejših stanovskih nagrad v Sloveniji.

Več o programu za vrtce na povezavi:
www.igrivarhitektura.org/ustvarjalne-urice-vrtci

CENTER ARHITEKTURE
SLOVENIJE

igriva
arhitektura

PROSTOROŽ

Neprofitni urbanistični studio **prostoRož** raziskuje, preverja in odpira možnosti uporabe prostora. Skupaj z otroki načrtujemo šolske, vrtčevske in druge javne prostore, ki otroke spodbujajo, da več časa preživijo zunaj, da so poti, ki jih uporabljajo, varne za pešce in kolesarje in da so otroci vključeni v urejanje prostora.

Uporabljamo sodobne pedagoške metode skupnostnega urejanja prostora. Delujemo kot **vezni člen** med otroci, vzgojitelji in vodstvom vrtca in z delavnicami, igrami in drugimi interaktivnimi metodami dela skrbimo, da je prostor urejen po meri vseh. Skrbimo za celovito izvedbo projekta, od načrtovanja do vodenja delavnic z otroki.

Omogočamo:

- urejanje zunanjih vrtčevskih površin, kot so dvorišča, športna igrišča, in druge zelene površine,
- varne pešpote in spodbujanje kolesarjenja in hoje na poti v vrtce,
- prenova vrtčevskih prostorov po meri otrok in vzgojiteljev,
- zelene strehe in vrtove na vrtčevskih objektih.

prostoRož sestavljamo arhitekti, urbanisti, socialni pedagogi, sociologi in tehnični sodelavci. V 16 letih delovanja smo izvedli več kot 100 projektov v Sloveniji in tujini. Za svoje delo za projekt zvočnih igrar iz recikliranih materialov smo prejeli arhitekturno nagrado Zlati svinčnik za odlično izvedbo.

Več o programu za vrtce na povezavi:
www.prostoroz.org

prostorož*

MUZEJ ZA ARHITEKTURO IN OBLIKOVANJE

MAO je osrednja slovenska ustanova za dediščino s področja arhitekture, krajinske arhitekture, urbanizma, oblikovanja in vizualnih komunikacij. Muzej je prostor, namenjen vzpodbujanju ustvarjalnosti, izmenjavi idej in znanja ter razumevanju preteklosti in prihodnosti arhitekture in oblikovanja. Muzej se odpira kot prostor, namenjen vsem, ki želijo raziskovati, se učiti in izvedeti več o tem, kako naseljujemo življenjski prostor, ga organiziramo, spreminjamo, oblikujemo, označujemo in si ga prisvajamo. Muzej je prostor interakcije med različnimi ustvarjalci, arhitekti in zainteresirano javnostjo; s svojimi dejavnostmi se vpenja v mednarodno okolje.

Izobraževalni programi MAO so namenjeni vsem, ki želijo na zabaven in poučen način podrobneje spoznati arhitekturo, oblikovanje in fotografijo. Ženejo nas radovednost, ustvarjalna energija in želja po odkrivanju novega. Z vodenimi ogledi razstav ali arhitekture na prostem spodbujamo mišljenje, čut za opazovanje, in živo doživetje različnih področij kulturne dediščine. Na delavnicah spodbujamo ustvarjalnost, razvijamo ročne spretnosti in uživamo v druženju. Programi so prilagojeni različnim ciljnim skupinam in starostim. Namenjeni so individualni in skupinski udeležbi, družinam, mladostnikom, **predšolskim otrokom**, osnovnošolcem in dijakom ter študentom.

Ustvarjamo skupaj z **delavnicami za predšolske otroke**:

- Moje telo-moja arhitektura
- Ko gradiček postane velik, je grad
- Spoznajmo steber
- Les ni samo lep
- Ali je kaj trden most?
- Telefon

Več o programu za vrtce na povezavi:
www.mao.si/Za-sale-in-vrtce.aspx

mimi

ZAKAJ OTROCI POTREBUJEJO GLASBO IN KAKO JIM JO LAHKO PRIBLIŽAMO S KULTURNO-UMETNOSTNO VZGOJO

Pomembnosti vloge glasbe za celostni razvoj posameznika so se zavedali že stari Grki – takrat je glasba sodila med temeljne predmete vzgoje in izobraževanja. V zgodovini so tej vlogi pripisovali različno pomembnost, zelo različno pa jo razumejo tudi v različnih kulturah v sodobnem času. Glasba je z vzgojno-izobraževalnega vidika imela in ima tudi danes pogosto vlogo ohranjanja tradicionalne kulture ter podpore aktualnim družbenim prepričanjem. Hkrati pa učimo posameznika tudi komunicirati s pomočjo glasbe, mu prikažemo široko paleto različnih tujih glasbenih kultur in ga učimo te spoštovati. Glasba pomaga otroku pri njegovem estetskem razvoju in doživljanju, izražanju čustev, spodbuja njegove motorične sposobnosti, prispeva h kognitivnemu razvoju ter ugodno vpliva na njegovo uspešnost, vse to kažejo tudi empirične raziskave, zlasti novejše. Ugotovljeno je, da glasba otroka pomirja in spodbuja, ima ugodne učinke celo na gibanje in srčni utrip še nerojenega otroka, prispeva pa tudi k razvoju nedonošenčkov.

Za najmlajše je ponudba slovenskih ustvarjalcev na področju glasbe precej raznovrstna. Največ programov ponujata **Glasbena mladina Slovenije** z 19 glasbenimi in 14 glasbeno-gledališkimi oz. glasbeno-lutkovnimi predstavami (npr. Igrajmo se glasbo – ritem z Blažem Rojkom, Fantastični orkester z Jako Strajnarjem ...) in **Glasbena mladina ljubljanska** (npr. Potovanje z glasbo okrog sveta z Andrejem Strmeckim). Obe organizaciji v skladu s kurikulumom za vrtce načrtno skrbita za to, da so izbrani projekti skrbno in kakovostno pripravljeni ter ustrezni za določeno starostno skupino.

E-Katalog ponudbe KUV Kulturni bazar pa predstavlja tudi kakovostne individualne ponudnike glasbenih programov (39 koncertov in delavnic) za najmlajše. Med njimi so **Društvo Rom pom pom** (S tolkali in pesmijo okrog sveta), **Etnika** s svojim Prvim abonmajem (Vesela plesna doživetja, Pleši, pleši črni kos ...), **OperArija** (Prvo srečanje z opero) ...

Uporabne povezave: http://www.glasbenamladina.si/?page_id=226; <https://www.gml-drustvo.si/kategorije/na-solah>; <http://katalog.kulturnibazar.si/>

Fotografija: **Žiga Koritnik**, Otroška tolkalna delavnica z Jako Strajnarjem

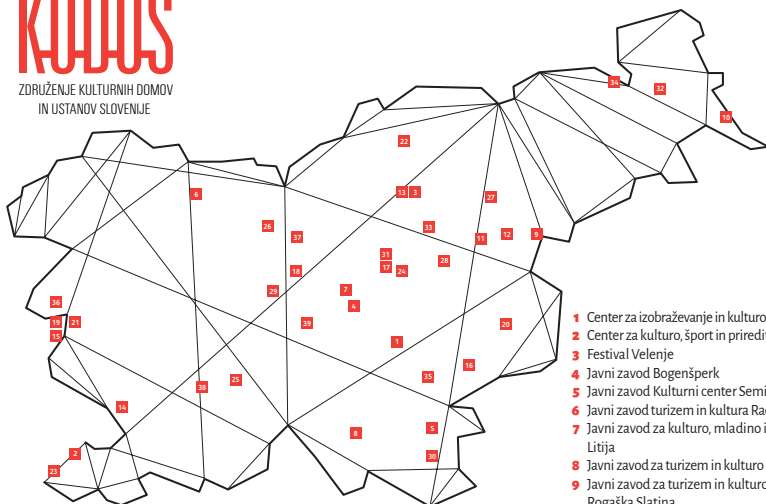
SIGIC Slovenski glasbenoinformacijski center, je osrednja informacijska točka za dostop do informacij o slovenski glasbi, glasbenikih in glasbenih strokovnjakih ter aktualnih glasbenih dejavnostih. Od leta 2011 SIGIC izdaja pregledne kompilacijske zgoščenke, s katerimi predstavlja aktualne glasbene presežke v posameznih glasbenih žanrih in so uporabne tudi v vzgojno-izobraževalnih procesih (Jazz, Etno, Klasika). Več: <http://www.sigic.si/>

MOMUS je Glasbeni vodič po poteh snovne glasbene dediščine Slovenije, ki ga je SIGIC pripravljala dve leti ob sodelovanju s Filozofsko fakulteto in številnimi zunanjimi sodelavci po Sloveniji. Interaktivna zasnova spletne publikacije omogoča neposreden stik s spomeniki, spominskimi ploščami, spominskimi parki in muzejskimi glasbenimi zbirkami. Več: <https://www.momus.si/>

Pripravila: **Tanja Benedik**, nacionalna koordinatorka
za KUV na področju glasbe, SIGIC

KUDUS

ZDRUŽENJE KULTURNIH DOMOV
IN USTANOV SLOVENIJE

- 1 Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
- 2 Center za kulturo, šport in prireditve Izola
- 3 Festival Velenje
- 4 Javni zavod Bogenšperk
- 5 Javni zavod Kulturni center Semič
- 6 Javni zavod turizem in kultura Radovljica
- 7 Javni zavod za kulturo, mladino in šport Litija
- 8 Javni zavod za turizem in kulturo Kočevje
- 9 Javni zavod za turizem in kulturo Rogaska Slatina
- 10 Knjižnica – Kulturni center Lendava
- 11 Knjižnica Šentjur OE Ipavčev kulturni center Šentjur
- 12 Knjižnica Šmarje pri Jelšah
- 13 Knjižnica Velenje
- 14 Kosovelov dom Sežana
- 15 Kulturni center Lojze Bratuž
- 16 Kulturni center Primoža Trubarja, Šentjernej
- 17 Kulturni center Delavski dom Zagorje ob Savi
- 18 Kulturni dom Franca Bernika Domžale
- 19 Kulturni dom Gorica
- 20 Kulturni dom Krško
- 21 Kulturni dom Nova Gorica
- 22 Kulturni dom Slovenj Gradec
- 23 Kulturni, kongresni in promocijski center Avditorij Portorož –Portorož
- 24 Kulturno rekreacijski center Hrastnik
- 25 Notranjski regijski park, Kulturni dom Cerklja
- 26 Smejno se, zavod za kulturne dejavnosti
- 27 Splošna knjižnica Slovenske Konjice
- 28 STIK – Center za šport, turizem, informiranje in kulturo Laško
- 29 Ustanova IMAGO SLOVENIAE – Podoba Slovenije
- 30 Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj
- 31 Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje
- 32 Zavod za kulturo, turizem in šport Murska Sobota
- 33 ZKŠT – Zavod za kulturo, šport in turizem Žalec
- 34 Zavod za kulturo, turizem in promocijo Gornja Radgona
- 35 Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto
- 36 Zavod za turizem, kulturo, mladino in šport Brda
- 37 Zavod za turizem, šport in kulturo Kamnik
- 38 Zavod Znanje Postojna, javni zavod
- 39 Zveza kulturnih društev Grosuplje

KULTURA JE POVSOD DOMA.

39 članov

več kot 1400 dogodkov v okviru KUV na leto

več kot 250.000 obiskovalcev prireditev v okviru KUV na leto

Združenje KUDUS ■ Kosovelova ulica 4A, 6210 Sežana ■ PREDSEDNICA: **Pavla Jarc**, Kulturni dom Nova Gorica, 05 335 40 11, direktor@kulturnidom-ng.si ■ POD-PREDSEDNIK: **Janoš Kern**, Ustanova Imago Sloveniae – Podoba Slovenije, imago.kern@siol.net ■ UPRAVNI ODBOR: **Saša Šepec**, Zavod za šport, kulturo, turizem in mladino Novo mesto, sasa.sepec@novomesto.si ■ **Barbara Pokorny**, Festival Velenje, barbara.pokorny@festival-velenje.si ■ **Janja Rehberger**, pijar@pijar.si ■ **Darja Planinc**, Kulturni dom Krško, darja.planinc@kd-krsko.si ■ **Brigita Perhavec**, Zavod za kulturo, šport in turizem Murska Sobota, brigita.perhavec@zksms.si

KOMPETENCE ZA VODENJE
V SPREMEMENIH RAZMERAH
XXVI. STROKOVNO SREČANJE RAVNATELJIC
IN RAVNATELJEV VRTICEV
Gradivo za udeležence

TA VESELI
DAN

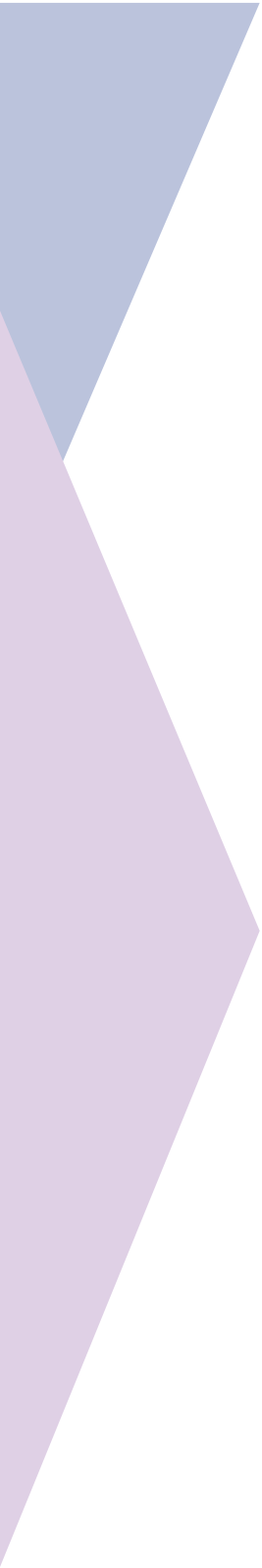
3. december

Dan odprtih vrat slovenske kulture

3. decembra bodo številne kulturne ustanove že tradicionalno na široko odprle svoja vrata! Vabimo vas, da se nam pridružite pri množičnem dogodku brezplačnih kulturnih prireditev.

Muzeji, galerije, gledališča in druge kulturne ustanove bodo ta dan pripravile brezplačne razstave, vodenja, delavnice, predstave, ... Oglejte si program in se po vsej Sloveniji udeležite katerega izmed dogodkov, namenjenih različnim starostnim skupinam.

Dogodki s podrobnimi opisi bodo zbrani na posebni spletni strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, prav tako bo omogočeno iskanje glede na regijo, starostno skupino, zvrst in druge karakteristike. Spremljajte tudi spletno stran Ministrstva za kulturo.

Šola za ravnatelje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

XXVI. STROKOVNO SREČANJE
RAVNATELJIC IN RAVNATELJEV VRTCEV

Kompetence za vodenje v spremenjenih razmerah

Gradivo za udeležence

12. in 13. oktober 2020